

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTU BUS ROLANDAS PAKSAS

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus Kopenhagoje, kai Lietuva buvo pakviesta jungtis į Europos Sąjungą, pakėlė šampano taurelį.
Reuters nuotr.

2003-IEJI - REFERENDUMO
DĖL NARYSTĖS ES METAI

Vilnius, sausio 3 d. (ELTA). 2003 metais Lietuvos eurointegracijos darbotvarkė bus politiškai svarbi ir turininga naujais darbais - rengiama Stojimo į Europos Sąjungą sutartis, laukia referendumas dėl narystės, turi būti pasiruošta ES paramos lėšų įsisavinimui, teigia Europos komiteto generalinis direktorius Petras Auštrevičius. “Šie metai - pirmiausiai visuotinio referendumo dėl narystės ES metai. Lietuvos išsiderėti rezultatai ir stojimo sąlygos turi gauti reikiamą šalies gyventojų pripažinimą”, - pažymi Europos komiteto vadovas.

Manoma, kad Lietuva referendumą dėl narystės ES surengs šių metų gegužę. Sprendimą dėl referendumo bei jo datos turi priimti Seimas.

Praėjusių metų gruodžio mėnesį atliktos apklausos duomenimis, Lietuvos stojimą į ES palaikė 63.6 proc. respondentų. Prieš Lietuvos narystę būtų balsavę 17.3 proc., susilaikytų - 19.1 proc. apklaustųjų.

Referendumus dėl narystės ES apsisprendė rengti ir kitos kandidatės: Vengrija - balandžio 12 d., Lenkija - birželio 8 d., Estija - rugsėjo 14-ąją, Latvija - rugsėjo 20-ąją, Slovakija - gegužę, Čekija - birželio pra-

džioje, Slovėnija ir Malta - gegužės-birželio mėnesiais. Piliečių nuomonės dėl šalies stojimo į ES neatsiklaus tik viena kandidatė - Kipras.

Pasak P. Auštrevičiaus, per sausio mėnesį ES ir šalys kandidatės, tarp jų ir Lietuva, turi parengti Stojimo sutartį, kurioje atsispindės visos Lietuvos stojimo į ES sąlygos.

Stojimo į ES sutartis bus viena visoms naujoms valstybėms narėms. Ji bus pasirašoma balandžio 16 dieną ES pirmininkaujančios Graikijos sostinėje Atėnuose. Sutartis įsigalios, kai ją ratifikuos ES narių ir kandidačių parlamentai. 10 naujų valstybių į 15-kos Europos šalių bloką bus priimtoms 2004 metų gegužės 1 dieną.

Stojimo dokumentus sudaro Stojimo į ES sutartis bei ją lydintys dokumentai: Baigiamasis aktas, šalių deklaracijos, priedai ir protokolai. Visos stojimo dokumentus sudarys apie 6 tūkst. puslapių. Dokumentuose bus užfiksuotos visos šalių kandidačių narystės sąlygos, prisiimti įsipareigojimai, išsiderėti pereinamieji laikotarpiai, ES sutarčių pataisos ir t.t. Beje, stojimo dokumentai rengiami 21 ES kalba.

“Per 2003-uosius toliau tę-

“NIEKAS NEGALI VILTIS, KAD KARALIAUČIUS
BUS NE RUSIJOS TERITORIJA”

Vilnius, sausio 3 d. (ELTA). Europos Sąjungos plėtra - natūralus procesas. Tai teisingas kelias, ir Lietuvos orientacija į jį bei būsimą šalies narystę ES niekam neturi kelti sumaišties ar nerimo. Norėtusi, kad ši orientacija nenubrauktų ir kitų Lietuvos alternatyvų, iš jų bendradarbiavimo ryšių su Rytais ir Rusija, juolab, kad Karaliaučiaus srities problema iš esmės išspręsta. Tai Vilniuje įvykusiame susitikime su Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos bei jos regioninių rūmų vadovais, Seimo nariais ir verslo atstovais pareiškė Rusijos ekspremjeras, Dūmos narys ir Rusijos prekybos ir pramonės rūmų prezidentas Jevgenijus Primakovas.

Jis akcentavo, kad Karaliaučiaus sritis yra neatskiriama Rusijos dalis ir niekas negali viltis, kad ji bus ne Rusijos teritorija. Kitų valstybių ryšiai su Karaliaučiaus sritimi turi būti traktuojami tik kaip dvišaliai ryšiai su Rusija.

“Jei sulauksiu to laiko, kai ir Rusija taps ES nare, tikrai būsiu laimingas”, - gerai nusiteikęs teigė svečias.

J. Primakovas Vilniuje vieši po dvejų metų pertraukos. Čia su žmona, dukra ir kitais draugais jis sutiko 2003-uo-

siaus. “Naujuosius Vilniuje susitikime prieš porą metų ir tai mums patiko. Be to, su Rusijos ambasadoriumi Lietuvoje Jurijumi Zubakovu esame geri draugai ir jau daugelį metų tęsiame Naujųjų susitikimo tradicijas”, - smalsaujantiems žurnalistams apie vizitą Vilniuje sakė J. Primakovas.

Pasak jo, ir šventes reikia išnaudoti dalykiniams susitikimams. Lietuvos ir Rusijos prekybos ir pramonės rūmai yra pasirašę ilgalaikio bendradarbiavimo sutartis - dabar aptariami jo rezultatai, numatomi būsimi darbai.

“Praėjus dvejyems metams po panašaus susitikimo, galiu atsakingai patvirtinti, kad tie metai ir rūmų bendradarbiavimas buvo sėkmingi, augo užsienio prekyba. Rusija yra svarbiausia Lietuvos importo partnerė, ir tikimės, kad verslo ryšiai sėkmingai plėtosis ir 2003 metais”, - sakė Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos prezidentas, “Ekranas” generalinis direktorius Eimutis Žvybas. Ši asociacija vienija penkis autonomiškai veikiančius regioninius rūmus Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje.

J. Primakovas pajuokavo, jog visų savo rūmų atstovų pa-

kviesti į susitikimą jis negalys - Rusijos asociacija jungia 158 regioninius rūmus ir jie toliau kuriasi įvairiose srityse.

“Daugelis rinkos atributų mūsų dar netenkina, jaučiama, jog trūksta “civilizuotų” ryšių. Dar reikia likviduoti monopolines teises - ir mes einame tuo keliu, bet dar ne viską padarėme. Labai svarbu, kad į privatų verslą greičiau ateitų stambios įmonės, be to, dar mažai vidutinių ir mažų įmonių išauga į stambų verslą”, - teigė svečias.

Jis atkreipė dėmesį į Rusijos politinį pastovumą. Nors vyksta streikai, bet jie nėra politinio pobūdžio, be to, nėra jokios politinės jėgos, kuri reikautų ateiti į valdžią nekonstituciniu būdu.

Vis dėlto Rusijos ekonomikos augimas, pasak J. Primakovo, dar netenkina. Jei judėsime tik su 4 proc. BVP ir 2.5 proc. investicijų augimu, ir po keleto metų liksime Portugalijos lygio, teigė ekspremjeras.

Dėl Rusijos įstojimo į PPO, jo nuomone, laukia ilgos derybos, nes reikia daug padaryti, kad būtų apginti savi gamintojai. “Kinija derėjosi vienuolika metų, mes galime kalbėti apie 3-7 metų laikotarpį”, - įsitikinęs garsus Rusijos politikas.

ŠEŠIOS PARLAMENTINĖS PARTIJOS
PASIPIKTINO NEŠVARIAIS
R. PAKSO RINKIMŲ KAMPANIJOS METODAIS

Vilnius, sausio 3 d. (ELTA). Šešios Lietuvos parlamentinės partijos teigia, kad kandidato į Lietuvos Respublikos Prezidentus Rolando Pakso vykdoma rinkimų kampanija remiasi juodosiomis technologijomis ir gali destabilizuoti padėtį šalies finansiniame sektoriuje. Išplatintame bendrame pareiškime tokius rinkimų metodus didžiausios šalies politinės jėgos laiko “nepriimtinais ir netinkamais Lietuvai kaip demokratinei valstybei”.

Partijoms įtarimą sukėlė tai, kad būtent prieš rinkimus pasirodė informacija apie tariamą galimą didžiausio komercinio banko žlugimą, o ją visuomenei paskubėjo paskelbti “R. Pakso reklamos mašina tapęs bulvarinis dienraštis “Vakaro žinios”.

Paprastai 35 tūkst. egzempliorių tiražu spausdinamos “Vakaro žinios” sausio 3 d. buvo išleistos net 350 tūkst. egzempliorių tiražu.

Bendrame partijų pareiškime pastebimas sutapimas, “kad padėtį banke minėto laikraščio straipsnyje komentuoja vieno iš R. Pakso bendražygių eksministro Eugenijaus Maldeikio žmona, o R. Paksas “garantuoja”, kad jam “tapus Prezidentu bus sukurta griežtesnė bankų priežiūros sistema” bei daroma išvada, kad “tariamai sukrėtimai finansiniame sektoriuje būtų naudingi R. Paksui”.

(Nukelta į 4 p.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ V. LANDSBERGIO KOMENTARAI

Burtis visuomenės jėgoms į plataus spektro antifašistinį frontą ar rimtai nevertinti laikino išsišokėlio? Tokią dilemą Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) vadas Vytautas Landsbergis suformulavo apibendrindamas Prezidento rinkimus, Rolando Pakso iškovotą antrąją vietą ir galimybę rungtis antrajame ture.

Anot V. Landsbergio, jeigu Lietuvos visuomenės jėgos rimtai žiūri į liberalų demokratų kandidato spurtą ir galimą jo tęsinį, tuomet turi būti reakcija. “Jeigu kyla susirūpinimas dėl agresyvos ir fašistuojančios jėgos veržimosi į valdžią, tai visuomenės atsakas galėtų būti koks nors V. Adamkaus arba Lietuvos antifašistinis frontas, kaip viena galimų reakcijų”, - sakė spaudos konferencijoje V. Landsbergis. “Ar sudaro grėsmę demokratijai koks nors vienas laikinas išsišokėlis ir dar įgudęs melagis Nr. 1, su kuriuo neverta rimtai kovoti, pasikliaujant žmonių sveika nuovoka”. Jeigu būtų kuriamas toks antifašistinis frontas, V. Landsbergio teigimu, į jį galėtų telktis ir kairiosios, ir centro dešinės partijos. “Iš visuomeninių jėgų galėtų telktis labai platus demokratinų jėgų spektras ir pramonininkai, ir profsąjungos, ir partizanai, ir 16-osios divizijos veteranai. Čia yra daug sąlyčio taškų per tam tikrą grėsmę, kurią įkūnija reichsmaršalo Geringo ereliai”, - sakė V. Landsbergis.

Politologiškai V. Landsbergis išvelgė ir kitokią dilemą. “Ko negali padaryti pinigai, tą gali padaryti didžiuliai pinigai”, - citavo V. Landsbergis žinomą posakį, nepamiršdamas ir juodųjų rinkimų technologijų. “Ar gali laimėti pinigai tam tikras svarbias varžybas, ar turi laimėti protas kultūra, politikos išmanymas, solidus valstybės įvaizdis pasaulyje. Jei taip būtų, tada susiremtų dvi politinės kultūros - viena Europos, kita Azijos ar Eurazijos”.

Anot jo, svarbiausia, kad rinkėjai susimąstytų, kas ir iš kur meta tuos didžiulius pinigus. “Politinis klausimas, kaip Lietuvoje apsiginti nuo pinigų valdžios ir net nuo svetimų, iš kitos šalies ateinančių pinigų valdžios”, - klausė V. Landsbergis. Anot jo, valstybė nesugebėjo pareikalauti atsakomybės ir paaiškinimų, iš kur tie pinigai, pilietinė visuomenė silpna, tad tenka pasikliauti tik sveika nuovoka ir tuo, kiek žmonės jos turės.

■ PARTIJŲ JUNGTVUVĖS

Algirdo Brazausko vadovaujami socialdemokratai puoselėja planus iki 2004 m. vyksiančių rinkimų į Seimą susijungti su Artūro Paulausko vadovaujamais socialliberalais. “Pokalbiuose gimsta tokios idėjos. Tikrai rimtai dar nebuvo aptariama, tačiau aš jau girdėjau iš kai kurių socialliberalų tokią nuomonę. Bet kiekviena idėja turi subręsti, kaip mes brandinome tokią idėją - LDDP ir socialdemokratų susijungimą. Ir tai pasirodė labai vykęs politinis žingsnis. Tas pats mūsų laukia iki rinkimų 2004 metais”, - spaudos konferencijoje sakė A. Brazauskas.

Eltos paklaustas, kiek reali tokia susijungimo galimybė, socialdemokratų informacijos centro vadovas Gediminas Kirkilas patvirtino, kad ji visiškai reali.

■ **Valdas Adamkus** pakvietė visus Lietuvos žmones po vasario 26 d. susitelkti apie naująjį Lietuvos prezidentą ir tęsti darbą, kuris atneš Lietuvos valstybės įtvirtinimą pasaulio bendruomenėje ir kels jų gerovę. Kalbėdamas per Lietuvos nacionalinę televiziją, V.Adamkus pasveikino būsimą prezidentą ir sakė tikintis, kad jis tęs tą pačią stiprią užsienio politiką. Pats R. Paksas kiek anksčiau pareiškė, kad jam tapus prezidentu, Lietuvos užsienio politika nesikeistų. Preliminariais duomenimis, už R. Paksą balsavo 54.94 proc. rinkėjų, už V. Adamkų - 45.06 proc. V.Adamkaus žmona Alma televizijai sakė, kad, nepaisant to, jog buvo “šiek tiek nusivylusi” dėl vyro pralaimėjimo, pati nesijaučia pralaimėjusi. “Aš nepralaimėjau, nes laimėjau savo vyrą atgal. Dabar jis vėl bus mano”, - sakė A.Adamkienė. Valdas ir Alma Adamkai Jungtinėse Valstijose susituokė 1951 metais.

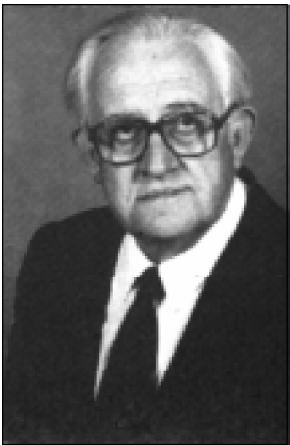
“Kartoju, nesvarbu, koks bus šios dienos Lietuvos žmonių sprendimas, Lietuva eis savo užsibrėžtu keliu”, - sakė V. Adamkus. Paklaustas, kaip vertina konkurento sėkmę, V.Adamkus sakė, kad ji per daug jo nenustebino.

“Tai yra agresyvus, judrus kandidatas. Rezultatai šiandien tą parodė”, - sakė V. Adamkus. Prezidentas teigė, kad jo laukia dar daug numatytų darbų, kuriuos reikia nuveikti iki pasibaigiant pirmajai kadencijai.

“Laimėsiu, ar nelaimėsiu, tai darbotvarkės nepakeis. Prieš akis dar labai daug susitikimų”, - sakė V.Adamkus. Prezidentas sakė tikintis, kad šiandien buvo paskutinis kartas, kai pasyvioji visuomenės dalis neatėjo pareikšti savo nuomonės ir kituose rinkimuose rinkėjų aktyvumas sieks 70-75 procentus.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Gruodžio 16 d. Londone pasitarimus baigė Irako politinių, religinių grupių atstovai, suvažiavę svarstyti, kaip tvarkytis Irake, jei bus nuverstas dabartinis diktatorius Saddam Hussein. Svarstybose dalyvavo apie 300 delegatų. Buvo nutarta sudaryti 50 asmenų komitetą. Daug ginčų sukėlė islamo šijitų kulto delegatai, siūlydami, kad šijitams būtų atstovaujama iš kaimyninio Irano, kur ši sekta vyrauja. Irako šijitai priešinosi, sakydami, kad toks

KAS VALDYS IRAKĄ?

dabartinę diktatūrą, reikėtų nubausti dabartinį Irako prezidentą Saddam Hussein ir du jo sūnus už nusikaltimus prieš Irako liaudį. Konferenciją organizavo Didžiosios Britanijos ir JAV vyriausybės, kurios skeptiškai žiūri į dabartinę Irako valdžios laikyseną ir tvirtinimus, kad Irakas neturi jokių masinio žudymo ginklų. Prezidentas George W. Bush jau pareiškė, kad žvalgybos žinios teigia, kad Irako valdžia, slapta toliau gamina biologinius, cheminius ir branduolinius ginklus, pasauliui per Jungtines Tautas meluoja. Tai tvirtino Valstybės sekretorius Powell ir JAV ambasadorius. Irako pareiškimas Saugumo tarybai susideda iš 12,000 puslapių. Pareiškime daug kas nutylima, nors JT atsiųsti ginklų ieškojimo specialistai dėl daugelio pareiškimų išreiškė savo abejones. Jie Irake žvalgosi jau

daus reikalus. Laiškas adresuotas “geros valios amerikiečiams”.

Londone suvažiavusiems irakiečiams Irako dabartinės valdžios vadovai sukėlė demonstracijas, kuriose tvirtino, kad “Svajotojai” padeda Amerikai rengtis naujai invazijai Irake. Konferencijos dalyviai suvažiavo daugiausia iš Amerikos, Sirijos, Irano. Valstybės sekretorius C.Powell pasakė, kad Irakui ši galimybė prisipažinti, kad jis turi masinio naikinimo ginklų, yra paskutinė. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija Nr. 1441 turi būti priimta ir įvykdyta. Ji leidžia irakiečiams mokslininkams, būti klausinėjamais užsieniuose ir pačiame Irake. Tarp irakiečių cheminių ir biologinių ginklų gamintojų yra daug mokslininkų, kurie yra pabėgę į užsienį ir dirba JAV bei kitų šalių laboratorijose,

Londone įvykusios konferencijos prieš Irako vyriausybę opozicijos 330 atstovų aptarė savo būsimosios valstybės pereinamąjį laikotarpį ir pasisakė, kad Amerika politinę Irako ateitį paliktų spręsti tik Irako žmonėms, griežtai atmesdami JAV siūlymą sudaryti karinę to laikotarpio vyriausybę, vadovaujamą Amerikos karinių pajėgų atstovo.

AP

atstovavimas iš kaimynų pusės vėl sukeltų konfliktus ir net naują karą. Konferencija pagaliau nutarė, kad demokratijai Irake įgyvendinti, nauja 50 žmonių vadovybė turėtų 16 žmonių iš šijitų bendruomenės, 10 atstovų iš kurdų bendruomenės. Dvi civilių organizacijos turėtų komitete po 4 atstovus, tiek pat leista turėti grupei, kuri norėtų įvesti Irake monarchiją. Du atstovai tektų sunių sektos musulmonams, kurių atstovų nebūtų tarp kitų minėtų grupuočių, o 10 delegatų būtų aiškiai nepartiniai užsienyje gyvenančių irakiečių veikėjai. Aukščiausios Tarybos daugiausia ginčų sukėlė klausimas, ar Islamo revoliucijos Irake nariai galėtų būti šijitų sektos nariai. Klausimas po trijų dienų svarstymų buvo paliktas atviras.

Irakiečių užsieniuose delegatai susitarė, kad nuvertus

nuo lapkričio 27 d. Irako viceprezidentas Yassin Ramadan pareiškė Saudo Arabijos televizijos programoje, kad Amerika veda prieš Iraką psichologinį karą, nors dar nebaigė skaityti Irako pareiškimo. Jis pridėjo, kad Irakas gyvena karo sąlygose jau 20 metų ir sugebės gintis, jei bus puolamas. Jis pasmerkė Amerikos paramą irakiečiams gyvenantiems užsieniuose, kur “išdavikai” trokšta, kad prasidėtų karinis konfliktas, kuriam Irakas yra pasirengęs. Irako vicepremieras Tariq Aziz pasikalbėdamas su Italijos žurnalistais, pasakė, kad Irakas kovos dėl savo žemės, gins savo miestų gatves ir kiekvieną namą. Užimti Bagdadą užtruks mėnesius, kalbėjo Aziz. Jis perskaitė atvirą laišką, skirtą taikingiems amerikiečiams, kad jie neleistų prezidentui įgyvendinti savo troškimo kištis į kitų valstybių vi-

nes čia jie gauna didesnius atlyginimus ir darbo sąlygas. Kai kurie daug sužinojo apie branduolinių ginklų pažangą JAV universitetuose. Vakarų pasauliui pavojingiausi tie irakiečiai, kurie, pagilinę savo žinias apie atominės bombos technologiją sugrįžo namo ir pritaikė savo žinias Irako troškimui tapti atomine galybe.

Keliais sakiniiais

• **Prezidentas Bush** gruodžio 17 d. įsakė Pentagonui išvystyti buvusio prezidento R. Reagan pradėtą “žvaigždžių karo” sistemą, kuri saugotų Ameriką nuo erdvėje skriejančių branduolinių raketų. Sistemą parengti duoti dveji metai. Kaip žinoma, lėšas tokiai prieš raketas nukreiptai siste-

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS PREZIDENTO RINKIMAI

Lietuvos prezidento rinkimų pirmajame rate Valdas Adamkus surinko daugiausia balsų. Už jį pasisakė 35.06 procentai rinkėjų. Antroje vietoje liko Rolandas Paksas, surinkęs 19.40 procentų.

Iš viso Lietuvoje balsavo 1,466,536 rinkėjai ir tai sudaro 53.92 proc. visų rinkimų sąrašuose esančių rinkėjų skaičiaus. Kodėl nebalsavo kiti? Jie skundžiasi blogu gyvenimu, bet nedaro nieko, kad jis pagerėtų. Laukia, kad kas kitas jį geresnį padarytų. Laikas atskirti grūdus nuo pelų. Dalyvavimas balsavime rodo piliečio su-brendimą. Apie kandidatus turi būti sprendžiama ne iš jų kalbų, bet iš jų darbų. Nebalsavimas valstybės vadovo rinkimuose paprastai pakenkia ir sau pačiam. Ateitis bus tokia, kokias moralines vertybes pripažinsime kiekvienas - ir rinkėjas, ir išrinktasis. Žmogaus elgesio ir veiklos teisingumą nurodo visų pripažįstamas moralės kodeksas - Dešimt Dievo įsakymų. Lietuvos Seimo kai kurių narių skandalai kenkė tautos prestižui ir gyventojams. Įstatymuose atsispindi savi interesai aukščiau Kons-titucijos. Nepriklausomos Lietuvos valdžioje nemaža tokių, kurie ir dabar tyčiojasi iš savo aukų, reikalaudami valstybinių pensijų tautos genocido vykdytojams, kurie šmeižia Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio dalyvius, partizanus, politinius kalinius, tremtinius. Sudarydami daugumą Seime ir tuo užsitikrindami saugumą, jie šmeižia tuos Seimo narius, kurie gina teisingumą ir saugo Lietuvos Seimo garbę. Jie nekreipia dėmesio dėl veiksmų, kenkiančių Lietuvai, kai energetikos objektai parduodami buvusiems okupantams.

Mus stebina, kad maždaug trečdalis rinkėjų leidžiasi veikiami pigios propagandos, nieko bendro neturinčios su Lietuvos gyvenimo turiniu. Reikšminga gyventojų dalis nepajėgia suprasti, kad žmogus, kuris nebaigia pradėto darbo iki galo, dukart pasitraukęs iš ministro pirmininko pareigų, dukart buvęs Vilniaus meru ir palikęs per 100 milijonų litų skolos, dabar patenka į antrąjį ratą prezidento postui užimti. Dar daugiau, kai į viešumą iškyla neišskios kilmės milijono litų pervedimas jo rinkimų kompanijai, rodo, kaip giliai korupcija yra įsišaknijusi Lietuvoje.

Tikime, kad Valdas Adamkus, kurio vadovybėje Lietuva buvo pakviesta į NATO ir į Europos Sąjungą, bus išrinktas vėl Lietuvos Respublikos prezidentu. Tie, kuriems rūpi Lietuvos ateitis, jos saugumas, balsavo už Valdą Adamkų, nenorėdami būti priešai sau patiems, savo tautai ir valstybei.

2003 metais telydi mus tiesa, tepranyksta socialinės nelygybės praraja, tebūna lietuvių tautai tik bendri darbai!

S. Tūbėnas

LIETUVOS AMBASADORIAUS ŽODIS

2002 m. gruodžio 23 d.

Mieli Amerikos lietuviai,

Nuoširdžiai sveikinu Jus su šv. Kalėdom ir Naujaisiais Me-tais. Lai būna jie Jums laimingi ir sėkmingi!

2002-ieji į Lietuvos istori-jos puslapius įeis kaip didelių vilčių išsipildymo bei inten-syvaus darbo kuriant turtin-gesnę, saugesnę bei atviresnę Lietuvos ateitį metai.

Šiais metais prie šventinio stalo mes galime pakelti taures už mūsų visų dvigubą sėkmę: Lietuvos pakvietimą tapti NATO nare bei už sėkmingai baigtas derybas dėl Lietuvos narystės ES. Šių metų lapkri-čio 22-23d.d. pirmą kartą įvy-ko JAV prezidento G.W.Busho vizitas į Lietuvą, kuris dar la-biau sustiprino ir taip puikius ryšius tarp Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos Respub-likos.

Tikiu, kad šie politiniai įvykiai suteikia naują proveržį

saugesniam ir geresniam Lie-tuvos žmonių gyvenimui. Štai, anot neseniai atliktos Lietuvos gyventojų apklausos, net du penktadaliai respondentų, Lie-tuvą pakvietus į NATO, jau jaučiasi saugiau nei iki tol. Tuo tarpu verslo aplinkoje prabilta apie naujas investicijas, ka-dangi pinigai taip pat mėgsta saugumą bei aiškins šalies vys-tymosi perspektyvas. Bendrai paėmus, Lietuvos narystė ES ir NATO atvers šaliai bei jos žmonėms naujas galimybes saugiai verslo plėtrai, gerbūvio ir darbo vietų didėjimui. Ta-čiau, kaip mes jomis pasinau-dosime, didele dalimi priklausys visų pirma nuo mūsų pa-čių. Žinant mūsų žmonių kū-rybingumą, veržlumą ir dar-bingumą, neabejoju, kad nau-joms galybėms mes nelei-sime praeiti pro šalį nepaste-bėtom. Jūsų, Amerikos lietu-viai, žinios, parama, kontaktai ir investicijos - ypatingai ver-tinamas indėlis Lietuvos krašto plėtrai, kuris ateityje taps dar

labiau svarbesniu ir reikš-mingesniu.

Švenčiant pergalę, ne-pamirštame atiduoti duoklę Lietuvos broliamas ir sese-rims, kurie net tamsiausiomis valandomis kovojo ir taip pa-dėjo išsaugoti Lietuvos laisvės svajones, tačiau nespėjo su-laukti šių kaip niekad džiugių šv. Kalėdų. Šiandien mes ski-name taip pat jų darbo bei pa-sipriešinimo priespaudai vai-sius.

Kitų metų liepos 6 d. visi Pasaulio lietuviai švęs kara-liaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejų. Tikiuosi, kad ši reikšminga valstybės šventė, kurios metu vyks ir trečioji Pasaulio lietuvių dainų šventė Vilniuje, suburs tūks-tančius lietuvių vieningai re-miančių saugios, pažangios ir klestinčios Lietuvos raidą.

Tad dar kartą linkėdamas Jums gerų švenčių,

Vygaudas Ušackas
Lietuvos Respublikos
ambasadorius JAV

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniais

mai sustabdė buvęs preziden-tas Clinton. Pradėtoje sistemo-je buvo daug neišspręstų kliū-čių. Dabartinis prezidentas sa-vo sprendimą skirti daugiau lė-šų pagrindžia atsiradusių tero-ristų pavojumi. Pentagonas su-kūrė daug naujų ginklų, aukš-tos technikos pagerinimų, jų tarpe naujus, pagerintus šar-vuočius “Strykers” bei naujas priešlėktuvines raketas.

- **Rusijos** prezidentas V. Putin atleido generolą pulkininką Gennady Tršev, kuris vadovavo Rusijos karo jėgoms Čečėnijoje. Jo vieton paskirtas Sibiro karo apygardos vadas gen. Vladimir Boldyrev. Kremliaus atstovai tvirtina, kad su čečėnais reikia tartis, keisti jų šalies konstituciją ir baigti karo veiksmus.

- **JAV žvalgybos** žiniomis Rusija per praėjusius metus in-vestavo savo branduolinę tech-niką, medžiagas ir specialistus Irane, kurie bando pasigaminti branduolinę bombą. Žvalgy-bos žinias neigia Rusija, saky-dama, kad Iranas investuoja savo lėšas į elektros energijos jėgaines ir tik taikiems reika-lams. Sakoma, kad Šiaurinei Korėjai įsigyti atominius gink-lus padėjo Pakistanas, kuris už tai gauna Šiaurinės Korėjos ra-ketų technologiją. Šiaurinės Korėjos reaktorių statyboje da-lyvavo ir komunistinės Kinijos patarėjai, sakoma Pentagono pareiškimė. Rusijos atominės energijos ministras Rumian-cev pareiškė Maskvos televi-zijoje, kad Iranas nelaužo savo

reaktoriais jokių tarptautinių susitarimų ir negamina bombų, bet stato du reaktorius taikin-giems reikalams.

- **Buvusi Serbijos** prezi-dentė Biljana Plavsic pati atvy-ko į Hagą ir prisipažino Tarp-tautiniam Tribunolui, kad ji kalta žmogaus teisių laužymu ir kroatų bei musulmonų per-sekiojimu Bosnijos valstybėje. Tuo ji sutepusi serbų garbę.

- **Pietų Afrikoje** vyko Kongo atskirų politinių, religi-nių grupių vadų suvažiavimas, kuris pasirašė susitarimą už-baigti kovas Kongo džunglė-se, sudaryti naują koalicinę vy-riausybę ir įgyvendinti demo-kратinę sistemą. Konge vyko ilgalaikės kovos tarp šešių gru-puočių. Savo kareivius siuntė Uganda, Ruanda, kovojo ke-lios Kongo provincijos. Nuo 1998 m. žuvo apie 2 milijonai žmonių. Dabar Pietų Afrikai tarpininkaujant, Kongo laiki-nos vyriausybės prezidentu iš-rinktas Joseph Kabila, jis turės keturis viceprezidentus, skir-tingų genčių ir politinių grupių.

- **Kinija** nutarė įsileisti tar-ptautinius JT stebėtojus, kurie žiūrėtų ar Kinijos vyriausybė nelaužo žmogaus teisių. Vy-riausybė netrukdyt stebėto-jams laisvai tirti, klausinėjant skundus turinčias politines ar religines grupes.

- **Afganistano** sostinėje granatos sprogimai sužeidė du amerikiečius kareivius ir su-jais buvusį afganą vertėją. Su-žeidimai lengvi ir policija tuoj suėmė du užpuolikus.

- **Venezueloje** streikai su-stabdė naftos eksportą ir nafta pabrango rytinėse JAV valsti-jose. JAV perka iš Venesuelos 9 procentus savo sunaudo-jamos naftos.

- **Britanijos** premjeras To-ny Blair pakvietė Palestinos vadą Yasser Arafat atvykti į Londoną tartis dėl taikos Pa-lestinoje. Arafat atsakė, kad jis mielai atsiųs delegaciją, bet pats negali išvažiuoti, nes Izra-elio vyriausybė tvirtina, kad jis nebegalės grįžti atgal.

- **Buvęs JAV** vicepreziden-tas, demokratas Al Gore, kan-didatavęs į prezidento vietą ir pralaimėjęs respublikonui Ge-orge Bush, paskelbė, kad jis daugiau į prezidento vietą ne-kandidatuos 2004 metais. Tuoj po jo pareiškimo keli demo-kratų partijos veikėjai paskel-bė, kad jie jau galvoja tapti kandidatais.

- **Palestiniečių** vadas Y. Arafat pasikalbėjime su Lon-dono laikraščiu *Times*, patarė tarptautinei teroristų al Qaida gruputei nesislapstyti už pa-lestiniečių nugaros, nes tarp-tautinis terorizmas nepadaeda Palestinai, bet tik jai kenkia. Arafat patarė Osama bin La-den nepateisinti savo atakų Pa-lestinos gynėjo vaidmenyje.

- **Indijoje** gan svarbioje Gujarat provincijoje savival-dybių rinkimus laimėjo Hindu nacionalistų partija. Vietinia-me parlamente ta partija laimė-jo 125 vietas, vietoj anksčiau turėtų 117 vietų. Kongreso par-tija gavo 52 vietas.

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus ir ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas (dešinėje) klausosi vyriausio derybų vadovo Petro Auštrevičiaus aiškinimo Kopenhagoje apie derybų niuansus Europos Sąjungoje. Dž. Barysaitės nuotr.

ŠIEMET ĮSIGALIOJĘS CIVILINIS KODEKSAS
PAŽEIDŽIA ŽMOGAUS TEISES

Vilnius, sausio 3 d. (ELTA). Šiomet įsigaliojęs Civilinio proceso kodeksas pažeidžia žmogaus teises ir prieštarauja šalies Konstitucijai, nustatė Teisės projektų ir tyrimų centras.

“Šiomet įsigaliojęs Civilinio proceso kodeksas leidžia teismui priimti sprendimą už akių, nedalyvaujant ieškovui ar atsakovui ir atima teisę apskusti sprendimą apeliacine ar kasacine tvarka”, - Eltai sakė centro konsultantas, Jungtinių Tautų programos ir Lietuvos Žmogaus teisių veiksmų plano projekto ekspertas Kęstutis Čilinskas.

Anot jo, atlikus tyrimą nustatyta, jog teisės tam tikrai kategorijai asmenų siekti teisingumo - kreiptis į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą, Lietuvos apeliacinį teismą bei apygardų teismus su skundais - atėmimas prieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai ir Lietuvos Konstitucijai.

“Nurodytoji nauja civilinių bylų nagrinėjimo tvarka padidins teismo klaidų galimybę ir ja galės blogam pasinaudoti nesąžiningi asmenys”, - sakoma Teisės projektų ir tyrimų centro išvadose.

Advokatas K. Čilinskas tikina, jog šios tvarkos padariniai bus itin liūdni, kadangi didelė gyventojų dalis nežino civilinio proceso naujovių, o valstybė kol kas tik labai nedidelei daliai socialiai remtinių asmenų gali užtikrinti advokato pagalbą civilinėse bylose, finansuojant ją iš valstybės biudžeto.

Centras siūlo asmenims, kuriems, remiantis nauja civilinių bylų nagrinėjimo tvarka, bus apribojamos teisės į teisminę gynybą, įstatymų nustatyta tvarka siekti, kad teismas kreiptųsi į Konstitucinį Teis-

mą su prašymu išsiaiškinti, ar minėtos žmogaus teisės pažeidžiančios Civilinio proceso kodekso normos atitinka Lietuvos Konstituciją.

Centras savo išvadą pateikė Seimo Žmogaus teisių komitetui, siūlydamas apsispręsti, ar Seimo nariai neturėtų inicijuoti kreipimosi į Konstitucinį Teismą minėtu klausimu.

“Pagal nuo 2003 metų sausio 1 dienos pradėjusį galioti Lietuvos Respublikos Civilinio proceso kodeksą, jei asmuo, kuriam pranešta apie teismo posėdį, dėl nesvarbių priežasčių, prie kurių Kodeksas priskiria ir asmens ligą, komandiruotę, kitokį užimtumą, atostogas, o advokatui - jo užimtumą kitoje byloje, neatvyks į teismo posėdį, teismas byloje atvykusios šalies prašymu arba ir nesant tokio prašymo priims sprendimą už akių, tik formaliai ištyręs įrodymus. Teismas priims sprendimą už akių net ir tais atvejais, kai jis yra pats pripažinęs, kad šalies dalyvavimas teismo posėdyje yra būtinas. Asmuo, kuriam nedalyvaujant teismas priėmė sprendimą už akių, galės to paties teismo prašyti sprendimą peržiūrėti ir atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės, tačiau teismas nenaikins savo sprendimo ir neatnaujins bylos nagrinėjimo, jei šalis į sprendimą priėmusio teismo posėdį buvo neatvykusi be svarbių priežasčių (t.y., dėl ligos ir pan.) arba jei nepateikė įrodymų, kurie, teismo manymu, galėtų turėti įtakos sprendimo pagrįstumui. Asmuo, kuriam nedalyvaujant teismas priėmė sprendimą už akių, neturės teisės dėl tokio sprendimo kreiptis į Lietuvos apeliacinį teismą bei apygardų teismus su apeliaciniu skundu ir į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą - su kasaciniu skundu”, - pažymima išvadose.

Tuo tarpu, pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnį, kiekvienas žmogus turi teisę, kad jo civilinio pobūdžio teisių ir pareigų klausimus spręstų pagal įstatymus įsteigti teismai, taip pat Konstitucijos 29 straipsniui, pagal kurį įstatymui ir teismui visi asmenys turi būti lygūs, bei 109 straipsniui, pagal kurį teismai vykdo teisingumą.

Teisės projektų ir tyrimų centras teigia, jog nauja civilinių bylų nagrinėjimo tvarka padidins teismo klaidų galimybę, nes teismas turės priminėti sprendimus ne tik neįsklausęs vienos šalies, bet ir remdamasis tik formaliu įrodymų tyrimu. Teismas priims sprendimą už šalies akių net ir tuo atveju, kai jis buvo pripažinęs, kad bylos objektyviam išnagrinėjimui tos šalies dalyvavimas yra būtinas. Dėl tokios tvarkos atsiradusių klaidų, jei jos bus nenaudingos į bylą neatvykusiam asmeniui, nebus galima ištaisyti aukštesniuose teismuose, nes minėtam asmeniui atimta teisė kreiptis į aukštesnius teismus su apeliaciniu ar kasaciniu skundu.

Išvadose taip pat akcentuojama, jog nurodytąja tvarka galės blogam pasinaudoti nesąžiningi asmenys, kurie, kaip jau ne kartą informavo spauda, piktnaudžiaudami pasitikėjimu ar apgaule, sudaro sandorius, išviliodami iš patiklių, senų ar ligotų žmonių parašus sutartyse, dėl kurių suklaidinti nukentėjusieji praranda savo butus, žemės sklypus ar pinigines lėšas. Toks asmuo, pvz., dėl sveikatos būklės, gali neateiti į teismo posėdį, o formaliam už akių vykstančiame procese jo parašo, ypač notariškai patvirtinto, užteks kaip įrodymo patenkinti ieškinį prieš jį.

LENKIJA NEDELS RATIFIKUOTI LIETUVOS
PRISIJUNGIMO PRIE NATO PROTOKOLĄ

Varšuva/Vilnius, sausio 3 d. (ELTA). Lenkijos Seimo Pirmininkas Marek Borowski patikino su darbo vizitu į Varšuvą atvykusį Prezidentą Valdą Adamkų, kad Lietuvos prisijungimo prie NATO protokolo ratifikavimas Lenkijos parlamente neužtruks.

“Mes tikrai nevėluosime”, - sakė Lenkijos Seimo vadovas. Visateise NATO valstybe Lenkija tapo beveik prieš ketverius metus, ji yra aktyvi Lietuvos rėmėja kelyje į Šiaurės Atlanto Aljansą. Lietuva jau gavo kvietimą į NATO ir tikisi Aljanso nare tapti 2004-ųjų pavasarį.

V. Adamkus padėkojo Lenkijai už aktyvią paramą Lietuvai siekiant narystės Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje. Lietuvos vadovas sakė tikįs Lenkijos parama visiškai užbaigiant mūsų šalies integracijos į NATO procesą. Pre-

zidentas išreiškė viltį, kad stojimo į šią transatlantinę organizaciją sutarties ratifikavimas Lenkijos Seime ir Senate praeis sklandžiai.

V. Adamkus ir M. Borowski susitikimo metu taip pat aptarė Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo perspektyvas besiplečiančioje Europoje.

ELTA primena, jog strateginės partnerės Lietuva ir Lenkija praėjusių metų pabaigoje baigė derybas su Europos Sąjunga dėl narystės šioje organizacijoje ir rengiasi 2004 metų gegužę tapti jos narėmis.

Kalbėdamas apie dvišalį bendradarbiavimą, V. Adamkus atkreipė dėmesį, kad Lietuvos ir Lenkijos narystė ES atveria geras perspektyvas siekti šios europinės organizacijos fondų paramos spartesniam infrastruktūros projektų įgyvendinimui.

• **Rinkėjai pakankamai aktyviai balsuoja paštu.** 70 tūkstančių 551 rinkėjas per dvi balsavimo paštu dienas jau atliko savo pilietinę pareigą. Lietuvos pašto sausio 3 d. pateikti duomenys Vyriausiajai rinkimų komisijai liudija, kad rinkėjų aktyvumas balsuojant paštu antrajame ture nedaug skiriasi nuo buvusio per pirmąjį Prezidento rinkimų ratą. *ELTA* primena, kad pirmajame Prezidento rinkimų rate per tris dienas balsavo paštu daugiau kaip 77 tūkstančiai rinkėjų. Iš viso pirmajame rinkimų ture paštu balsavo beveik 3,5 proc. visų rinkėjų.

ŠEŠIOS PARLAMENTINĖS PARTIJOS PASIPIKTINO NEŠVARI AIS
R. PAKSO RINKIMŲ KAMPANIJOS METOD AIS

Atkelta iš 1 p.

Parlamentinės partijos apgailestauja, kad kandidatas į prezidentus R. Paksas nesuvokia, jog finansų sektorių destabilizuojanti informacija gali turėti pražūtingus padarinius šalies ekonomikai.

“Įdomu, kokią tvarką R. Paksas žada įvesti Lietuvoje po rinkimų, jei jo rinkimų kampanija yra paremta destrukcija ir panikos kėlimu”, - klausiamo partijų pareiškime.

Tame pačiame dienraščio “Vakaro žinios” numeryje paskelbta informacija, partijų nuomone, bandoma sukompromituoti kandidatą į Prezidentus, dabartinį šalies vadovą Valdą Adamkų, nepaliekant jam galimybės atsakyti į absurdiškas prielaidas dėl rinkimų kampanijos finansavimo.

“Keista, kad informaciją apie V.Adamkaus gautą finansinę paramą iš Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidento Bronislovo Lubio valdomų įmonių “Vakaro žinios” pateikia kaip sensaciją, nors paramą iš B. Lubio įmonių gavo ir pats R. Paksas. Sukeldamos dirbtinį skandalą ir bandydamos apdrabstyti purvais R. Pakso oponentą V. Adamkų, “Vakaro žinios” klaidina visuomenę, nes būtent laikraščio remiamas kandidatas yra gavęs milijono litų finansinę paramą iš skandalingai pagarsėjusios ir ryšiais su terorizmu remiančiomis valstybėmis kaltinamos bendrovės “Avia Baltica”, - pabrėžiama pareiškime.

Jame taip pat apgailestaujama, kad nešvarioms technologijoms ir gandams paskleisti prieš rinkimus naudojama žiniasklaida, turinti didžiulį pasitikėjimą tarp šalies gyventojų.

“Sunku suprasti ir tai, kad kalbantis apie padorumą ir moralines vertybes bei viltį ir tikėjimą žmonėms sugrąžinti žadantis R. Paksas savo rinkimų kampanijos ašimi pasirinko žemo lygio žurnalistikos principus deklaruojantį laikraštį. Manome, kad R. Paksui nedera neveiksnius, senyvo amžiaus diktatorius lyginti su demokratišku ir Lietuvos Respublikos piliečių pasitikėjimą pelniusiu V. Adamkumi”, - rašoma pareiškime.

Bendrą partijų pareiškimą pasirašė Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininko pirmasis pavaduotojas Vytenis Andriukaitis, Naujosios sąjungos (socialliberalų) vicepirmininkas Artūras Skardžius, Lietuvos liberalų sąjungos pirmininkas Eugenijus Gentvilas, Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis, Lietuvos centro sąjungos pirmininkas Kęstutis Glaveckas, Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos pirmininkas Vytautas Bogušis.

Šiuo metu Lietuvoje yra keturios tautinės pakraipos partijos: tai Lietuvių Tautininkų sąjunga, Nacionaldemokratų partija, Lietuvių Nacionalinė partija “Jaunoji Lietuva” ir Tautos Pažangos partija. Situacija susiklosčiusi tokia, kad dvi stipriausios iš šio ketvertuko LTS ir NDP neturi šalies parlamente savo narių, o bepažįstanti “Jaunoji Lietuva” ir kelių draugų rato Tautos Pažangos partija yra atstovaujamos Seime savo pirmininkų - Stanislovo Buškevičiaus bei Egidijaus Klumbio. Stasys Buškevičius į Seimą Kaune buvo išrinktas todėl, kad nuo pat pradžių, dar Persitvarkymo Sąjūdžiui nesusiformavus, jau dalyvavo pasipriešinimo judėjime prieš sovietinius okupantus, ir nuo tų laikų yra gerai žinomas Kauno visuomenei. Egidijus Klumbys, Tautos Pažangos vadovas, prieš rinkimus į parlamentą pažiūrėjo į reikalo esmę labai pragmatiškai ir kelyje į Seimą pasinaudojo Artūro Paulausko sąrašu ir jo šūkiu: “nusipelnėme gyventi geriau”.

Bet ir Stasys Buškevičius, ir Egidijus Klumbys nepasinaudojo Seimo teikiamais privilegijomis stiprinti savo partijas, nebūrė aplink save bendraminčių komandos, tad per dvejus metus buvimo parlamente abu

Tautinės Sąjungos nariai ir svečiai dalyvavę darbo konferencijoje 2002.16.02 Balzeko muziejaus patalpose. Sėdi iš kairės: Antanas Juodvalkis, Romas Veitas, Algirdas V. Matulionis, Zuzana Juškevičienė, Matilda Marcinkienė, Algimantas Birbilas, Petras Buchas, Liucija Mažeikienė, Irena Kriaučeliūnienė. Zigmo Degučio nuotr.

LIETUVIŲ TAUTININKŲ SĄJUNGA TARP KITŲ TAUTINIŲ PARTIJŲ (4 + 1)

du praktiškai nugyveno savo partijas ir liko beveik be organizacijų. Taigi, išsirikiavo vienoje gretoje su Vytautu Šustausku ir Antanu Terlecku, kur vadas ir yra visa partija. Nuo partinės programinės veiklos nustumus iki vienkartinės savi-reklamos akcijų.

Mažiausiai dėl tokio savo vado elgesio nukentėjo Tautos Pažangos partija, kadangi ji buvo pati mažiausia iš visų

tautinių partijų. Šiuo metu pažangiečiai savo partines struktūras turi Kaune, Ukmergėje ir Kretingoje. Stipriausias jų skyrius yra Kretingoje, nes ten E. Klumbys buvo išrinktas į Seimą ir dabar susitinka su savo rinkėjais. Kaune ir Ukmergėje liko tik skyrių nuotrupos. Visai neseniai Kovo 11-osios Akto signataras Kęstutis Grišius pareiškė, kad pažangiečiai Ukmergėje nedalyvaus savi-

valdybių rinkimuose, kadangi nesugebėjo sudaryti sąrašo.

“Jaunoji Lietuva” kurį laiką (apie dvejus metus) buvo amorfinėje būsenoje, kol po jos daržą nepradėjo sukinėti kitos partijos ir jaunalietuviai nepradėjo ieškoti veiklos kitose organizacijose. Galiausiai 2002 metais “Jaunąją Lietuvą” palieka visas jos aktyvas: jaunimo sparno vadas Marius Kundrotas įstoja į LTS, G. Ja-

sulionį, Jonavos raj. Tarybos narį, ir J. Mozerį, Karmėlavos seniūną, prisikalbina populistinė eksliberalo Rolando Pakso naujoji Liberalų demokratų partija, pažadėdama jiems tautinę frakciją. V. Markevičius, vienas aktyvesnių “Jaunosios Lietuvos” narių Kaune, nueina į marginalinę Respublikonų partiją, kur susibūrė vienas kitas disidentas, negalintis niekaip atsikratyti savo disidentinės aureolės ir pasišvęsti darbui tautai. Kita dalis jaunalietuvių pasuka pas krikdemus, kadangi savo programa ir veikla “Jaunoji Lietuva” buvo artima tiek tautininkams, tiek ir krikdemams - lyg šių partijų jaunimo sparnas, tik daug radikalesnis.

Palikus partiją visam aktyvui, “Jaunosios Lietuvos” reitingai ima smarkiai kristi žemyn, bet ji ir toliau neieško kontaktų su tautinėmis partijomis, bet ima šlietis prie stipresnės Krikščionių demokratų partijos, o partijos vadovas, nesurinkęs reikiamų 20,000 parašų, pareiškė, kad remia K. Bobelio kandidatūrą į prezidentus.

Dabar apie **Nacionaldemokratus**. Ši partija susikūrė po 1997 m. LTS suvažiavimo, kai Rimantas Smetona nebuvo išrinktas Sąjungos pirmininku

(nukelta į 6 psl.)

Po to dar daug kartų Amerikos lietuvių taryba, Pasaulio lietuvių bendruomenė, VLIKas ir kitos organizacijos kreipėsi į JAV, Anglijos ir kitų valstybių vyriausybes, ypač dėl Karaliaučiaus krašto perdavimo SSRS, tačiau į tuos memorandumus, protestus nebūdavo sulaukiama rimtesnio atsakymo.

Nemažą veiklumą visą laiką rodė ir spėję pasitraukti į Vakarus buvę M.Lietuvos gyventojai. Tai jie, susirinkę 1946 m. lapkričio 6 d. į konferenciją Vakarų Vokietijoje Fuldos mieste priėmė kreipimąsi : “... Mes, Mažosios Lietuvos lietuvių atstovai, turėdami galvoj aukščiau suminėmus faktus (*buvo pateikti istoriniai duomenys apie tikrųjų krašto gyventojų lietuvišką kilmę ir kaip smurtu tas kraštas buvo vokiečių kolonizuotas - A.L.*), pasirėmę Atlantos Chartos 3 str., pakartotinai pareiškiame savo tvirtą valią atsiskirti nuo Vokietijos ir susijungti su savo tautos kamieniu bendroje Lietuvos valstybėje. Mes protestuojame prieš Sovietų Rusijos pasikėsimus į Lietuvos žemes, į kurias jie jokių teisių neturi. Mes tvirtai tikime, kad demokratinių valstybių visuomenės parems mūsų teisingą kovą tuo atitaisydamos tas skriaudas, kurias istorijos eigoje daug kartų teko patirti lietuvių

DIDŽIOJI IR MAŽOJI - VIENA LIETUVA III

tautai iš germanų ir slavų pusės.”

Ypač plačią veiklą išvystė JAV įsikūręs Mažosios Lietuvos rezistencijos sąjūdis.

1988m. balandžio mėnesį jo taryba kreipėsi ir į popiežių Joną Paulių II - ajį, prašydama dėti pastangų, kad Mažoji Lietuva būtų sugrąžinta Lietuvai ir, kad Karaliaučiaus sritis būtų priskirta Lietuvos bažnytinei provincijai, nes tas kraštas nuo amžių turėjęs Lietuvai priklausyti. Iš Vatikano gautas atsakymas, kad Popiežius dėkojantis už tą raštą ir, kad jis į jį atkreips dėmesį ir melsis už jo autorius ir visą kraštą.

1989 m. gruodžio mėnesį Mažosios Lietuvos rezistencijos sąjūdžio taryba nusiuntė SSRS prezidentui, SSKP CK generaliniam sekretoriui 1951 m. SSRS išleistą ir netrukus uždraustą P.Kušnerio veikalą apie M.Lietuvos lietuvišką praeitį ir, kad tik Lietuvai kraštas galėtų priklausyti, lydraštyje dar pabrėžus, kad “dabartinė Kaliningrado sritis, įjungta į RTSFR, nuo amžių yra lietuvių žemė ir turi priklausyti tik Lietuvai ir lietuviams”.

Mažosios Lietuvos istorinė praeitis, jos okupacijos ir kolo-

Dr. Algimantas LIEKIS

*Mažosios Lietuvos
Tarybos narys*

nizacijos klausimai, nuolat gvildinti lietuvių išeivijos spaudoje. Ypač daug darbų apie to krašto praeitį paskelbė Los Andžele (JAV) gyvenantis rašytojas, žurnalistas, kartografas Algirdas Gustaitis. Labai reikšmingas jo 1983m. Čikagoje išleistas veikalas “Tikroji Lietuva”, kuriame pateikta ir daug duomenų, surastų Vokietijos, Švedijos, Prancūzijos, Anglijos ir kitų valstybių archyvuose, patvirtinančių lietuvių protėvių gyventas žemes ir tarp Nemuno - Vyslos, išspausdino daug senųjų žemėlapių ir jų fragmentų, paliudijančių, kad tai anais laikais pripažino ne tik to krašto tikrieji gyventojai, bet ir kitos valstybės. Mėgino gauti atsakymą dėl M.Lietuvos ir iš vieno svarbiausių pasaulio perdalintojo JAV prezidento H.Trumano - 1967 m. spalio 12 d. A.Gustaitis nusiuntė jam atvirą laišką, prašydamas atsakyti, kodėl Potsdamo konferencijoje be jokių rimtesnių argumentų bu-

vo padalinta ir vėl leista okupuoti Mažąją Lietuvą.

Laiške A.Gustaitis prezidentui H.Trumenui rašė: “Potsdamo konferencijos metu Prūsija buvo padalinta į dvi dalis: Rusija gavo šiaurinę, o Lenkija - pietinę jos dalį.

Jūs esate vienintelis gyvas liudininkas iš trijų galybių (JAV, Anglijos, Sovietų Rusijos), dalyvavusių toje konferencijoje.

Aš esu lietuvis ir studijuoju tos teritorijos problemas. Būkite malonus atsakyti į klausimą: ar nė viena tų galybių nebuvo pasiūliusi šiaurinę Prūsijos dalį priskirti Lietuvai, deja, okupuotai SSRS?

Mane buvo pasiekusios žinios, kad lietuvių delegacija, apsirūpinusi reikiamais dokumentais, patvirtinančiais, jog bent šiaurinė Prūsijos dalis turi priklausyti Lietuvai, buvusi atvykusi į konferenciją, bet rusai neleidė ir pasirodyti.

Nelaimei toji sritis (Karaliaučiaus), po neilgų debatų buvo pavesta laikinai SSRS administracijai. Bet tai tebesitęsia ir šiandieną.

Šimtmečiais Prūsijoje gyvenusieji vietiniai gyventojai buvo lietuvių tautos kilmės. Jie

gyveno tarp Nemuno upės šiaurėje ir Vyslos upės pietuose. Lietuviai siekia tą sritį atgauti savo Valstybei ir tikisi, kad JAV Vyriausybė padės tai įgyvendinti.

Jūsų duomenys apie šią Europos teritoriją labai laukiami. Jums leidžiant juos panaudoti savo studijoje tuo klausimu.”

Tačiau atsakymą atsiuntė tik prezidento sekretorė, apgailėstaudama, kad prezidentas negalės atsakyti į pageidaujamą klausimą.

A.Gustaičio laiškas JAV prezidentui su komentarais buvo išspausdintas ir lenkų, ukrainiečių, čekų, latvių, estų ir kitų tautų JAV ir kitose šalyse leidžiamuose laikraščiuose. Beveik visuose jų buvo pritariama, kad Lietuvai turėtų priklausyti Karaliaučiaus kraštas. Lenkai savo laikraščio “Kuwolnosc” 1968m. Nr. 13 ne tik pritarė, bet ir reiškė įsitikinimą, kad laisva tapusi Lietuva susijungs į federacinę valstybę su Lenkija ir, kad bendromis jėgomis sukurs Vidurio Europos valstybių federaciją, kuriai dar priklausytų ir kitos Baltijos valstybės, Čekoslovakija, Bulgarija, Rumunija, nes tik tokia valstybių sąjunga bus pajėgi atsispirti galimoms naujoms grėsmėms.

(Bus daugiau)

POETAS JUOZAS ALMIS JŪRAGIS - 2001-JŲ METŲ LITERATŪRINĖS PREMIJOS LAUREATAS

Lietuvių rašytojų draugijos valdybos sudaryta 2001 m. literatūrinės premijos komisija: Nijolė Jankutė Užubalienė, Laimutė Tornau ir Vainis Aleksa ir LRD-jos valdybos nariai - pirm. Stasė Petersonienė ir išd. Stasys Džiugas 2002 m. gruodžio 8 d. posėdyje nutarė 2001 m. Lietuvių rašytojų dr-jos premiją už viso gyvenimo kūrybą paskirti poetui Juozui Almiui Jūragiui, gyvenančiam Australijoje. Premijos mecenatas - Lietuvių Fondas.

Laureatas J.A. Jūragis yra šių poezijos rinkinių autorius: „Tolimieji miražai“; „Akmenis ir paukščio metas“, „Žeme, būk mano motina“, „Tik sapno ugnį jausi“. Suredagavęs „Terra Australia“, Australijos lietuvių poeziją, „Plunksna ir žodis“, almanachas, „Australijos lietuvių metraštis“. Jo poezija yra išversta į flamų kalbą: „Een Steen Helft“, knyga išleista Belgijoje, Antverpene 1971 m. J.A. Jūragio kūryba taip pat buvo išspausdinta „Woorden Legen Vernietiging“ knygoje (Europos poezijos II-jo Pasaulinio karo metais rinkinys; Gennep leidykla Amsterdame, Olandijoje, 1980 m.). Poetas, kaip vienas iš Australijos rašytojų, minimas ir „Bibliography of Australian Multicultural Writers“, 1992 m. (Leidėjas Deakin Geelong universitetas). J. A. Jūragis gyvai bendradarbiauja spaudoje įvairiuose žurnaluose ir laikraščiuose literatūriniais ir visuomeniniais straipsniais.

Sveikiname laureatą Juozą Almį Jūragį ir linkime dar daug gerų kūrybinių metų!

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA

Kariuomenės šventės Los Angeles akimirka. Garbės gen. konsulas Vytautas Čekanauskas įteikia Kazimierui Karužai Didžiojo kun. Gedimino ordino kryžių.

ALTS konferencijoje straipsnio autorius žurnalistas Algimantas Birbilas ir Matilda Marcinkienė. Z. Degučio nuotr.

LIETUVIŲ TAUTININKŲ
SAJUNGA TARP KITŲ
TAUTINIŲ PARTIJŲ (4 + 1)
(atkelta iš 5 psl.)

kitai kadencijai. Tada radikalesni R. Smetonos šalininkai, matydami, kad LTS gresia ideologiškai nukrypti į konservatorių satelitus, ima organizuotis į antikonservatorišką frakciją, o vėliau įkuria Nacionaldemokratų judėjimą, kuris perauga į partiją. Bet dėl R. Smetonos prieštaringos asmenybės, dėl ideologų trūkumo ir lėšų stygiaus ši partija netampa gausesnė ir po kurio laiko jos veikla apmiršta. Tada nacionaldemokratų aktyvistai, R. Smetonai atsisakius pirmininko pareigų, pakviečia partijai vadovauti Kovo 11-osios Akto signatarą socialinės pakraipos tautininką Kazimierą Uoką. K. Uoka į partiją atsiveda savo žmones iš profsąjungų ir darbininkų sąjungų, pritraukia savo bičiulius iš sąjūdinių laikų ir taip sustiprina nacdemus, kadangi su R. Smetona iš partijos pasitraukė ir dalis jo šalininkų. Toliau ieškodamas sąjungininkų tarp tautinių partijų, K. Uoka pasikviečia pas Nacionaldemokratų Mindaugą Murzą, nacionalistų vadą, ieško kontaktų su tautininkais.

Š.m. gegužės 1 d. įvyko Nacionaldemokratų partijos

suvažiavimas ir jos pirmininku išrinktas M. Murza, o K. Uoka liko partijoje revizijos komisijos pirmininku, kad pasiruoštų prezidento rinkimams. Tad šiuo metu NDP senųjų tautininkų beveik nebeliko, partijos sudėtis labai pasikeitė ir ji yra sustiprėjusi. Iš visų tautinių partijų Nacionaldemokratų vertinimai yra aukščiausi, ji tyliai dirba tautinį darbą tokiuose Lietuvos regionuose, kur neaktyvios kitos tautinės partijos - Vilniuje ir Visagine. Turi stiprius skyrius Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Kaune, Vilniuje, Elektrėnuose ir kitur. Taip pat turi stiprius vadus K. Uoką ir M. Murzą. Kadangi jie skiria daug dėmesio organizacijos stiprinimui, o ne savireklamai, ir turi asmeninės potencialios - ši partija turi perspektyvų stiprėti.

Dalies tautininkų nenorą šiandien bendradarbiauti su NDP ir žiūrėjimą iš aukšto, lyg į LTS atplaišą, galima suprasti kaip nesugebėjimą pripažinti dabartinių realijų. Iš visų tautinės pakraipos partijų šiuo metu artimiausia LTS savo veikla yra NDP, nors ir šiek tiek kai ruoliška. Joje yra nemažai tautiškai susipratusių jaunimo. NDP kas mėnesį leidžia savo laikraštį „Tautos kelias“.

Penktoji partija, kurią ga-

lima priskirti tautiniam blokui, yra Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Ji taip pat yra aiškiai išreikšta patriotinė organizacija, susikūrusi ir idėjiniai ir bendruomeniniai pagrindai. Politiniai kaliniai ir tremtiniai skaito save tautiškai, patriotiškai, dešiniąja partija. Ilgą laiką buvusi Konservatorių partijos satelitė, šiais metais panoro daugiau savarankiškumo. Iš vienos pusės tai įtakojo Tėvynės Sąjungą sukompromitavęs „Williams“ pasitraukimas iš Lietuvos, iš kitos - nemažai LPKTS narių grupei nepatinantis V. Landsbergio įpėdinis A. Kubilius, kurio kai kurie veiksmai yra antitautinio pobūdžio. Net Lietuvoje gyvenantys Amerikos lietuviai buvo nustebe dėl A. Kubiliaus pasiūlymo įteisinti anglų kalbą kaip oficialią verslo kalbą. O kodėl ne rusų?

Daliai Politinių kalinių ir tremtinių skyrių atšlijus nuo Tėvynės Sąjungos, imta ieškoti tarp Lietuvos politinių jėgų potencialių sąjungininkų. Pirmausia LPKTS kreipėsi į tautininkus ir čia surado savo partnerius. Tai matyti sudarant bendrus sąrašus rinkimuose į savivaldybių tarybas. Ateityje, manau, įmanomas dar glaudesnis bendradarbiavimas.

Respublikonų partija. Ji turi patriotinį pagrindą, tačiau labai nesistemingą ideologiją. Lietuvos nepriklausomybės garantu laiko neutralitetą, kaip ir prieškarinio tautininkai, akcentuoja tautines vertybes. Valstybinėje politikoje ji yra ne tik prieš Europos Sąjungą, bet ir prieš NATO.

Liberalų demokratų partija. Suburta nuverstojo Liberalų Sąjungos vadovo Rolando Pakso, aiškiai taikosi į dalį tautinio elektorato. Kelia tautines, valstybines problemas, suorganizavo savo viduje tautinę frakciją. Po truputi populiarėja Lietuvoje.

*Algimantas Birbilas,
LTS Vilniaus Naujamiesčio
skyriaus pirmininkas*

• **Živilė ir Vidas Tamošiūnai**, gyvenantys Rochester, New York, Padėkos dienos proga aplankė savo artimus giminaičius Aldoną ir Vytautą Čepėnus (Živilė ir Aldona yra seserys) gyvenančius Darien, IL. Tamošiūnai kartu atvežė kaip „dovaną“ dvi dėžes pilnas žurnalo „Lituanus“, pradedant nuo 1964 metų iki 2002 metų visus numerius, kad jie patektų į geras rankas. Po kiek laiko, Čepėnams tarpininkaujant, visi žurnalo „Lituanus“ numeriai buvo atiduoti Stasiui Džiugui, kuris rūpinasi knygų ir žurnalų persiuntimu Lietuvos bibliotekoms.

• **Lietuvių fondo** prašymai jau gaunami LF raštinėje. Prašymų formos turi būti teisingai užpildytos, įteikiamos asmeniškai arba grąžinamos paštu iki kovo 15 d. 2003 metų. Studentų stipendijų gavimo reikalu prašymų formos turi būti įteikiamos ar grąžinamos paštu iki balandžio 15 d. Lithuanian Foundation, Inc. 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Tel. 630-257-1616.

St. Džiugas

2003 m. KELIŲNĖS Į DAINŲ / ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

Finnair ir kitomis oro linijomis

	Išvyksta birželio mėn.	Sugrįžta liepos mėn.
Boston	29 d.	14 d.
Chicago	29	13
Cleveland	27	11
Detroit	27	11
Los Angeles	28	11
Newark	28	13
New York	29	14
Philadelphia	26	11
San Francisco	28	13
Tampa	29	12
Toronto	29	14
Washington	29	13

Galima užsisakyti vietas ir kitomis dienomis.

Skambinkite

**40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847
Fax 718-423-3979**

**E-mail vytours@earthlink.net
Web site www.vytistours.com**

Atstovybė Čikagoje: Rita Penčyliienė E-mail pencylar@aol.com
Bronė Barakauskienė E-mail broneb@aol.com

NEW YORK, NY

PHILADELPHIA, PA

DVIGUBA NETEKTIS NEW YORKE

Praradus viltį sugrįžti į Lietuvą, didžioji dalis laikinai Vokietijoje apgyvendintų pabaltiečių emigravo į Šiaurės Ameriką. Lietuvių tarpe buvo nemažai sportininkų. Vieni atsидūrė Kanadoje, bet dauguma apsigyveno Š. Amerikoje. Nežiūrint pragyvenimo rūpesčių, jie netrukus įsijungė į ankstesniųjų ateivių, sporto klubus ir ėmė aktyviai dalyvauti vietinėse lygose. New Yorque turbūt iškiliausia tapo futbolo komanda, pasiekusi atmintinų laimėjimų vietinėse vokiečių lygos pirmenybėse, o vėliau iškovojo Dr. Ringaus taure prieš Čikagos Lituanicą. Nemažiau garsūs buvo ir L. Klubo krepšininkai. Apie vienus ir kitus būtų galima storoką knygą parašyti.

Tačiau, po eilės vaisingų metų, futbolo ir krepšinio žaidėjų eilės ėmė retėti. Brooklynio Atletų klubas dar stengėsi išugdyti jaunius, bet didelio entuziazmo nesulaukė. Po ketos šaunių metų, vyrų komandose ėmė trūkti žaidėjų bei vadovų ir pagaliau jos nustojo veikusios.

Dėka New Yorque gyvenusio ŠALFAS Sąjungos pirminko A. Vakselio ir eilės tėvų, kuriems rūpėjo jaunimo sportinis auklėjimas, vienoj Brooklynio gimnazijoje buvo pasirūpinta patalpomis, kuriose lietuviai berniukai ir mergaitės turėjo progą imtis mankštos ir kamuolio žaidimų. Maždaug tuo laiku, 1966 metais, į New Yorką darbo reikalais buvo atkeltas žymus Toronto "Vyčio" klubo treneris ir eilę metų buvęs Toronto ir Kanados stalo teniso meistris Pranas Gvildys. Tai buvo lyg ugnis, iš naujo atkūrusi New Yorque lietuvių sportinę veiklą. Visas Atletų klubas tartum atgimė iš naujo. Daugiausia Gvildžiui vadovaujant, išaugo berniukų krepšinio, mergaičių tinklinio ir stalo teniso komandos. Gvildžio organizacinių gabumų dėka, visose srityse įsijungę vadovai neužilgo išugdė kamuolio žaidimų komandas, o pats Pranas - ilgametis meistris Kanadoj, po intensyvių treniruočių sudarė puikias berniukų ir ypač mergaičių stalo teniso komandas. New Yorque LAK sportininkai pasiekė daug laimėjimų visose sporto šakose.

Kai Pranas Gvildys buvo

paskirtas Rytų Apygardos pirminku, sporto veikla dar labiau pagyvėjo. Didelę reikšmę turėjo Lietuvių Pranciškonų bei visuomenės jungtinėmis lėšomis ir pastangomis Brooklynne pastatytas lietuvių Kultūros Židiny. Gvildžio ir tada tėvo, o dabar vyskupo Pauliaus Baltakio OFM įtakos dėka Kultūros Židinyje buvo įrengta salė, tinkama ne tik pokyliams, suvažiavimams ir minėjimams, bet ir sportui. Toj salėj ilgą laiką vyko Rytų Apygardos ir ŠALFAS Sąjungos pirmenybių žaidynės, stalo teniso turnyrai, krepšinio ir tinklinio treniruotės, o gerai paruošti sportininkai apkeliavo eilę vietovių, kur tik vyko ŠALFAS pirmenybės. Kultūros Židiny vykdavo aukštos klasės stalo teniso rungtynės, kuriose gražiai pasirodydavo ir Gvildžio ištreniruotas jaunimas.

Čia verta priminti, kad dalis Židinio statybos ir išlaikymo išlaidų buvo apmokėta iš L.A. Klubo 15 metų vedamo "Bingo" pajamų. Deja, K. Židinio priežiūra reikalavo daugiau darbo ir pajamų, negu jų buvo sukeliama. Užsidarius bingo žaidimams, tas dar labiau parėškėjo. Sužinojus, kad Kultūros Židiny buvo ruošiamas pardavimui, administraciniai valdybai teko susidurti su nemalonia realybe, kurią sunkiai pergyveno New Yorque bei apylinkių visuomenė ir ypač jaunieji sportininkai. Dar porą metų Gvildžio pastangomis vyko naujųjų ateivių vaikų treniruotės. Žinodamas, kad tik ką iš Lietuvos atvažiavę žmonės nepajėgė savo vaikus į Židinį atvežti, Pranas pats juos surinkdavo ir vakare namo parveždavo. Bet nebeilgai vaikų treniruotės vyko. Jiems Židinio durys jau tapo uždarytos. Dar blogiau - Pranas kovojo su nepagydoma liga, bet, kiek pajėgdamas, dalyvavo Židinio bylos posėdžiuose ir rūpinosi savo sportininkais. Deja, Lietuvoj medaliais pagerbto Prano Gvildžio kova lapkričio 13-tą pasibaigė. New Yorkas pergyveno dvigubą netektį - Kultūros Židinio ir į pozityvią išeitį visada tikėjusio kilnaus lietuvių sporto vadovo - Prano Gvildžio. Gili užuojauta jo šeimai ir visiems jį pažinusiems kolegoms bei sportininkams.

Algirdas Šilbajoris

JAV LB Kultūros Tarybos 2002 m. premijų šventė Filadelfijoje lapkričio 17 d. kartu su Filadelfijos Lietuvių Namų 95-čio ir Filadelfijos Lietuvių Bendruomenės apylinkės 50-čio minėjimu. Iš k.: Lietuvių fondo (premių mecenato) Filadelfijoje atstovė Dalia Jakienė, JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, JAV LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė, dramos premijos laureatas Algimantas Žemaitaitis, šokių mokytojos premijos laureatė Dalia Dzikienė, Filadelfijos LB apylinkės pirm. Vyta Bagdonavičius, ir Kultūros tarybos premijų šventę pravedusi Teresė Gečienė.

TRIGUBA ŠVENTĖ PHILADELPHIJOJE

2002 m. lapkričio 17 d. Philadelphiaje buvo paminėta Lietuvių namų įsteigimo 95-ta sukaktis ir Philadelphiajos LB apylinkės įkūrimo 50-tas jubiliejus. Šių sukakčių pokylio metu buvo įteiktos 2002 metų JAV LB Kultūros Tarybos premijos, kurių mecenatas yra Lietuvių fondas. Specialiai 2002 m. premijų laureatams atrinkti sudarytos komisijos pagerbė Raimondą Apeikytę muzikos srityje, Dalią Dzikienę - tautinių šokių mokytojos, Juozą Mieliulį - dailės, Algirdą Pužauską - žurnalisto, Algi-

mantą Žemaitaitį - dramos ir Rochester, NY, "Dainos aidas" radijo programą (vad. Raimundas Kiršteinas). Dėl sveikatos, nuotolių ir kitų aplinkybių asmeniškai Premijų šventėje galėjo dalyvauti tik Dalia Dzikienė ir Algimantas Žemaitaitis. Premijas įteikė JAV LB Kultūros pirm. Marija Remienė ir Lietuvių fondo Philadelphiajoje atstovė Dalia Jakienė.

Philadelphiajos šventę savo dalyvavimu pagerbė ir sveikinimo žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas dr. Riman-tas Morkvėnas su ponia ir Lie-

tuvos ambasados ministras patarėjas Kęstutis Jankauskas su šeima atstovavęs į Vilnių dėl prez. Bush vizito išvykusį amb. V. Užacką. JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys savo sveikinimo žodyje išreiškė gilią pagarbą Lietuvių namų (Philadelphiajos Muzikalinės salės draugijos) steigėjams ir daugelio metų darbuotojams, kurie išlaikė savąjį lietuvišką židinį. Kartu A. Gečys sveikino ir Lietuvių Bendruomenės kūrėjus ir darbuotojus, kurie 50 metų dirbo išlaikyti lietuviybę ir okupacijos metais padėti Lietuvai atgauti valstybinę nepriklausomybę, o pastaraisiais metais gauti pakvietimą įstoti į NATO. JAV LB Krašto valdybos vardu įteikė padėkos žymenis Philadelphiajos Lietuvių namams ir LB apylinkei. Žymenis Lietuvių namų vardu priėmė Tarybos pirm. Vytautas Karalius ir valdybos pirm. dr. Juozas Kasinskas, o LB apylinkės vardu pirm. Vyta Bagdonavičius. Trumpą, bet nuotaikingą meninę programą atliko smuikininkė Brigita Kasinskienė ir jai gitara akompanavęs dr. Juozas Kasinskas. Tarp gausiai dalyvaujančių filadelfijiečių buvo svečių ir iš toliau - JAV LB Krašto valdybos vicepirm. naujųjų ateivių reikalams Sigitą Šimkuvienę ir Lietuvos vyčių Centro valdybos narys Laurynas Misevičius iš Connecticut. Apatinėje salėje vyko dvi parodos: Philadelphiajos lietuvių namų istorinių fotografijų bei dokumentų paroda ir Lietuvos kariuomenės fotografo Alfredo Pliadžio foto paroda.

Teresė Gečienė

JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys sveikina Filadelfijos Lietuvių namų valdybos pirm. dr. Juozą Kasinską, jam įteikęs JAV LB žymenį, kuriuo dėkojama už Lietuvių namų įnašą lietuviybės išlaikyme Filadelfijoje.

CLEVELAND, OH

PRANEŠIMAS

JAV Lietuvių Bendruomenės Ohio apygardos valdyba kviečia visus dalyvauti pranešime apie JAV Lietuvių Bendruomenės XVI Tarybos trečiosios sesijos ir Lietuvos Respublikos ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijos darbus. Pranešimas įvyks sekmadienį, 2003 m. sausio 12-tą dieną, 11:30 ryto, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos konferencijų kambaryje. Dalyviams bus proga pateikti klausimus bei pasiūlymus.

Dalia Puškorienė

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLASĖ - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00

LIETUVA IR PASAULIS

IKI LIEPOS 1 D. Į KARALIAUČIŲ - DAR BE VIZŲ

Maskvoje Lietuvos užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretorius Evaldas Ignatavičius ir Rusijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Vladimiras Čižovas pasirašė naująją Lietuvos ir Rusijos Vyriausybių susitarimą dėl abiejų valstybių piliečių kelionių. Šalys susitarė, kad iki 2003 m. liepos 1 d. į Karaliaučiaus sritį vykstantiems Lietuvos piliečiams vizų dar nereikės, o nuo liepos 1-osios be iškvietimų bus išduodamos nemokamos daugkartinės vizos metams. Tokia pati tvarka bus taikoma ir Karaliaučiaus srities gyventojams, vykstantiems į Lietuvą.

Kitos sutartyje įrašytos nuostatos įsigalios jau nuo 2003 metų sausio 1 dienos. Vadovaujantis minėtu susitarimu, Lietuvos ir Rusijos Federacijos vežėjai nemokamas daugkartinės vizas metams be iškvietimų galės gauti tarpininkaujant nacionalinėms vežėjų asociacijoms. Nemokamos vizos be iškvietimų taip pat bus išduodamos abiejų valstybių I grupės invalidams, vyresniems nei 60 metų asmenims, artimųjų kapus lankantiems asmenims bei Lietuvos ir Rusijos piliečiams, vykstantiesiems į kultūros ir sporto renginius.

Abiejų šalių verslo atstovai, prašydami vizų, neturės pateikti iškvietimų, tik privalės įrodyti, kad turi pakankamai lėšų pragyvenimui kitoje šalyje kelionės metu.

Papildomai susitarta, kad dar pusę metų Lietuvos piliečiams, vykstantiems į Karaliaučiaus sritį, taip pat tos srities gyventojams, vykstantiems į Lietuvą, išliks iki šiol galiojusi bevizio režimo tvarka. Vizos bus įvestos liepos 1 dieną. Tai yra, tuo pat metu, kai pradės galioti palengvinto tranzito dokumentai per Lietuvos teritoriją keliaujantiems Rusijos piliečiams.

“Nepaisant to fakto, kad vizos įvedamos, tai leis žmonėms laisvai keliauti vieną kartą atėjus į konsulatą ir gavus nemokamą vizą”, - Vilniuje surengtoje spaudos konferencijoje komentavo užsienio reikalų ministras Antanas Valionis. Jis patikino, jog tarpvyriausybiniis susitarimas dėl piliečių kelionių užtikrins Lietuvos ekonominio bendradarbiavimo su Karaliaučiaus sritimi galimybes. Mat Lietuvos verslininkai yra įkūrę apie 500 įmonių toje srityje ir Lietuvos investicijos yra tarp didžiausių užsienio investicijų šiame atskirtame Rusijos regione.

Kabėdamas apie Rusijos piliečių tranzitą per Lietuvos teritoriją, A. Valionis priminė, jog yra priimti politiniai sprendimai. Tačiau kaip padaryti, kad tranzitas būtų griežtai kontroliuojamas ir nesudarytų kliūčių Rusijos piliečiams laisvai kirsti Lietuvos sieną Kenoje bei Kybartuose, konkrečios schemos dar nėra.

“Šiuo metu vyksta konsultacijos tiek su Europos Sąjunga, tiek su Rusija. Esame labai netoli, matyt, visų sutartos optimalios tranzito schemos”, - teigė A. Valionis. Jis spėja, kad schema turėtų būti parengta jau artimiausiais mėnesiais.

Spaudos konferencijoje A. Valionis taip pat informavo, jog nuo 2003 m. sausio 1 dienos tranzitu per Lietuvą bus keliaujama griežtai su kelionės dokumentais - su pasais arba Rusijos vidaus pasais, o ne su sanatoriniais kelialapiais ar kitokiais panašiais dokumentais, kaip kad buvo leidžiama iki šiol.

Nuo vasario 1 dienos kiekvienam keliaujančiam per Lietuvos teritoriją Rusijos piliečiui į kelionės dokumentą bus dedamas antspaudas - tai bus leidimas tranzitui, informavo Lietuvos diplomatinės vadovas. O nuo liepos 1 dienos, kaip primena ELTA, bus įvesti palengvinti geležinkelio tranzito dokumentai bei palengvinti tranzito dokumentai, dėl kurių buvo susitarta šių metų lapkričio 11-osios ES ir Rusijos komunikate.

Lietuvos užsienio reikalų ministro nuomone, Rusijos piliečių tranzitas yra tik viena iš problemų. “Daugiau reikšmės teikiame tam, kad Karaliaučius nebūtų atsilikusi “juodoji skylė” ir galėtų normaliai bendradarbiauti su Lietuva”, - sakė Lietuvos diplomatinės vadovas. Beje, Rusija taip pat davė sutikimą atidaryti Lietuvos konsulatą Sovetske.

TIKIMA GUDIJOS GERA VALIA

Vilnius, gruodžio 31 d. (ELTA). Lietuvos užsienio reikalų ministerija sveikina Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO) Nuolatinės Tarybos gruodžio 30 dieną priimtą sprendimą užtikrinti šios organizacijos atstovavimo Baltarusijoje tęstinumą. ESBO biuras Minske veiks nuo 2003 metų sausio 1-osios.

Užsienio reikalų ministerijos pranešime Eltai teigiama, jog Lietuva taip pat prisijungė prie Europos Sąjungos pareiškimo, kuriame tikimasi, kad Baltarusija užtikrins tinkamą ESBO biuro funkcionavimą, įskaitant jo vadovo ir personalo neatidėliotiną akreditaciją.

LGITIC inf.

Pennsylvanijos Lietuvių dienose Elaine Luschus rodė, kaip daryti šiaudinukų papuošalus. Šalimais stende - tradicinių lietuviškų Kūčių valgių receptai.

John E. Usalis, Ashland, PA. News Bureau Chief nuotr.

KONSTITUCIJA DRAUDŽIA PARLAMENTARAMS BŪTI SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ NARIAIS

Konstitucijoje įtvirtintas dvigubo mandato draudimo principas reiškia, kad Seimo nariai tuo pačiu metu negali būti ir savivaldybių tarybų nariais.

Tai išaiškino Konstitucinis Teismas, nagrinėtų Vietos savivaldos įstatymo normų kontekste aptaręs ir konstitucinius valdžių padalijimo bei atskaitingumo principus.

Konstitucinis Teismas akcentavo, jog pagal Konstituciją Seimo nario pareigos, išskyrus jo pareigas Seime, nesuder-

amos su jokiais kitomis pareigomis valstybinėse įstaigose ir organizacijose, taip pat su darbu verslo, komercijos bei kitose privačiose įstaigose.

Kaip pabrėžta nutarime, savivaldybių tarybų nariais negali būti valstybės pareigūnai, kurie pagal Konstituciją ir įstatymus turi įgaliojimus kontroliuoti savivaldybių veiklą.

Pasak nutarimo, šis ir kiti konstituciniai reikalavimai reiškia ne tai, kad nurodyti asmenys neturi teisės siekti būti išrinktais savivaldybių

tarybų nariais, o tai, kad, susidarius situacijai, kai savivaldos kontrolės teisę turintis pareigūnas išrenkamas savivaldybės tarybos nariu, iki to momento, kol po rinkimų naujoji savivaldybės taryba susirinks į pirmąjį posėdį, privalo apsispręsti, ar eiti savo ankstesnes pareigas, ar būti savivaldybės tarybos nariu.

Per sekmadienį vykusius rinkimus savivaldybių tarybų narių mandatų siekė 81 dabartinės kadencijos Seimo narys.

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS PREMJERAS LINKI LIETUVAI SĖKMĖS REFERENDUME

Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas gavo laišką iš Jungtinės Karalystės Ministro Pirmininko Tony Blair, kuriame sveikinama sėkmingai pabaigus derybas dėl Lietuvos narystės ES bei linkima sėkmės būsimajame referendume šiuo klausimu.

“Britų premjeras laiške reiškia viltį, kad nuo šiol abiejų šalių Vyriausybių vadovai kartu spręs pagrindinius ES tenkančius uždavinius”, - sakoma Vyriausybės spaudos tarnybos pranešime *Eltai*. T.Blair pabrėžė Europos institucijų pertvarkymo, ekonominių reformų, skirtų piliečių gerovės didinimui, kovos su tarptautiniu nusikalstamumu ir terorizmu svarbą. Jungtinės Karalystės Premjeras taip pat pareiškė ištikinimą, jog reikia išlaikyti teigiamą ES plėtros įtaką Sąjungos kaimynėms.

V. ADAMKUS PASIRAŠĖ KITŲ METŲ BIUDŽETĄ

Prezidentas Valdas Adamkus pasirašė ateinančių metų biudžetą. Pagal Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, kitais metais nacionalinio biudžeto pajamos turėtų būti 6,8 proc. didesnės ir sudaryti 11,092 mlrd. litų, o išlaidos sieks 12,406 mlrd. litų. Iš jo valstybės biudžeto pajamos numatomos 9,545 mlrd. litų, o išlaidos - 10,857 mlrd. litų. Valstybės biudžeto deficitas kitąmet sieks 1,312 mlrd. litų. Kitąmet fiskalinis biudžeto deficitas turėtų sudaryti 1.5 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP).

Prieš patvirtinant biudžetą Seime buvo gauta apie 90 pasiūlymų išlaidas padidinti apie 1,6 mlrd. litų - jeigu juos būtų buvę sutikta įgyvendinti, fiskalinis deficitas būtų padidėjęs beveik 3 proc. iki 4.5 proc. BVP. Dėl šios priežasties patikslintame biudžeto projekte, palyginti su pirminiu projektu, asignavimai, patikslinus pajamų prognozes bei sumažinus anksčiau numatytas išlaidas, socialiai ir ekonomiškai jautrioms sritims padidinti per 146 mln. litų.

• **NATO priešininkams** nepavyko surinkti pakankamai piliečių parašų surengti referendumui dėl Lietuvos stojimo į Šiaurės Atlanto aljansą. Tai pripažino iniciatyvinės grupės referendumui surengti lyderis, Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Rolandas Pavilionis. Vienas didžiausių referendumo dėl narystės NATO priešininkų, konservatorių lyderis Vytautas Landsbergis pastebėjo, kad “tokio rezultato ir reikėjo tikėtis”. “Jeigu iš tikrųjų nepavyko surinkti parašų tam referendumui surengti, tai rodo pilietinę Lietuvos žmonių brandą”, - sakė jis *Kauno dienai*. “Tikiuosi, kad daugiau politiškai blogų signalų nebūs pasiūsta”, - pareiškė konservatorių lyderis.

• **Įkliuvo JAV** slaptaį agentą apvogęs visaginietis. Pas jį rasta amerikiečio striukė bei daiktai - pasas, leidimas dalyvauti Amerikos prezidento vizito renginiuose, JAV slaptųjų tarnybų knygelė, pažymėjimas bei ženklas. Policijos pareigūnai visą mėnesį laukė, kol vagišius iš užsienio grįš į Lietuvą.

Scena iš pirmojo “Traviatos” spektaklio 1920 m. gruodžio 31 d. Kaune, kuriame Violetos partiją dainavo Adelė Galaunienė. Ši tradicija buvo tęsiama 82 metus, bet pernai, kai Lietuvos operos generalinio direktoriaus pareigas perėmė kitas asmuo, ši tradicija buvo panaikinta ir lietuvių visuomenėje sukėlė didžiulį nepasitenkinimą.

NUO LEGENDINIŲ ŠVENTAKALNIŲ, VENTOS AKMENYNŲ IKI BIJOTŲ BAUBLIŲ

Leonardas Grudzinskas

“Barzdžiuose kaip užgimiau, jau tūkstantis metų...”

Vėl atsiverskime nenuilstančio piligrimo, keliaujančio riterio, keliaujančio gandro nuo Aukštaitijos, šviesaus atminimo profesoriaus Česlovo Kudabos žemaitiškus dieno-raščius. Juose rasime gražių žodžių tolimam Lietuvos pakraščiu, apie Šilalės pasvietės ažuolijas, vandens malūnus, piliakalnius ir milžinkapius, pagoniškuosius akmenis... Užkopę ant kalvotosios Žemaitijos šlaito išgirsime didingą klonių aidą: “Darius ir Girėnas - šaunūs vyrai buvo, perskridę Atlantą Vokietijoje žuvo!”

Čia nekart rymojo kilniaisielis profesorius Česlovas Kudaba ir paskum tarsi gervės plunksna skrebena: “Turbūt nuo Žemaičių šlaito ne kartą žvelgė jaunas žemaitukas Stasys Girskis, vėliau žinomas transatlantinis lakūnas Girėnas. Gimė jis Vytogaloje, neturtingoje šeimoje šešioliktu vaiku”.

Žemaičiuose erdvy - ir paukščio, ir drąsuoio žmogaus skrydžiui. Į šiaurės vakarus, nirtulingos, akmenis verčiančios, Jūros aukštupyje - Ruibiškės sodybų stogai. Tai antrojo “Lituanikos” lakūno Stepono Dariaus gimtinė. Pasak profesoriaus Česlovo Kudabos, abu šilališkiai susitikę ir susidraugavę svetimoje padangėje, Amerikoje, grūdino sparnus, ruošėsi didvyriškam žygiui. 1933 metų vasarą įveikė šį didelės prasmės žygį, pasiskirdami jį mylimai Tėvynei, jos jaunystei. Bet patys to iškilmingumo nepatyrė - liko amžiams legendoje. Tėvynė taip ir nežino tikrosios savo liaudies didvyrių žuvimo priežasties. Paaukojo gyvenimą sparnams romantikas, išradėjas ir atkaklus žemaitis, tikras aukso grynuolis Antanas Griškevičius XIX amžiaus viduryje pirmasis Lietuvoje ir Europoje su savo garlėkiu pakilo aitvarų padangėn.

Dar žemaičiai garbino šventus pagoniškus akmenis, įmūrytus krikščioniškųjų bažnyčių pamatuose, o kitas pašėlęs aitvaras, mokslinčius žemaitis Kazys Simonavičius 1650 metais teorinius samprotavimus apie daugiapakopės raketos paskelbė veikale “Didysis artilerijos menas”.

Kazys Simonavičius buvo Vilniaus universiteto auklėtinis, giliai išsimokslinęs, pranašiskai įžvalgaus proto. Jo lotynų kalba parašytas “Didysis artilerijos menas” tuolaik susilaukė vertimų beveik visomis Europos kalbomis. Pusanтро šimtmečio buvo vienintelis, nepralenkiamas akademinis kūrinys. Tačiau Kazys Simonavičius taip anksti iki raketų kūrimo ir paplitimo epochos pasirodė, kad daugelyje šalių buvo užmirštas.

Pro Upyną pasukime link Pelos upelytės, senų piliakalnių kraštan. Ten ir Gegužkalnis, ir Miegė, Skuburla, Karnagos milžinkapiai. Apie Šilalę - beveik 30 piliakalnių! O Bijotuose - pirmasis ir seniausias Lietuvoje muziejus - Dionizo Poškos Baubliai. Tojo Dionizo, didžiai garbingo žemaičių vyro, istoriko, senienų rinkėjo, kalbininko, kuris parašė “Mužiką Žemaičių ir Lietuvos”, sueiliavo pluoštą šmaikščių pasakėčių. Dionizas Poška Bijotų apylinkėse gimė apie 1757 metus. Mokėsi Kražiuose, gyvenimą susiejo su viena darboviete - Raseinių teismu. Darbštaus kaip ir Simonas Daukantas šviesuolio Dionizo sostapilis buvo Bijotai. Mat viena Poškoms-Paškevičiams priklausanti dvaro dalis vadinosi Bijotai, o ažuolais apaugusi - Barzdžiais.

Turbūt niekas lietuvių literatūroje taip neišaukštino baudžiauninko, kaip Dionizas Poška, vadinęs jį visų naudų klėtimi, skruzdėle, nežinančia, kas tai yr tingėti, vieninteliu kultūros kūrėju ir saugotoju, pažįstančiu, kas yr viežlyvystė. Poetas bajoras pasaulį viešai paklausė:

“Kas pastatė tas baltas trobas mūrinyčias.

Iš plytų ar iš akmens

blizgančias bažnyčias?

Kas tas žemčiūgus, auksus, sidabrus nupelno?

Vis tai kruvins prakaitas yr mužikio delno.”

O iš kur Bijotuose atsirado ūkaujantys, baubiantys, drūtpilviai Baubliai ir Baubliukai?

...Seniai, labai seniai tai buvo.

Dar tuomet, kai Barzdžių vyrai įsidėdavo dvejas nagines, prisipildavo ragus parako ir iškeliaudavo anapus Dubysos šleivakojų meškų Tytuvėnų miškuose medžioti. O Akmenėje - toje dainuojančioje pro

mėlynus eglynus upelėje - didesni už kultuves vėžiai rėplinėjo, vilkai kelią prie Medvėgalio vežimams pastodavo. Tankus, žalias tais laikais dunksojo Vyšnių kalnas. Ant jo milžinas ažuolas kerojo. Plaćiomis šakomis dangų rėmė, su vėtromis kariaudavo. Neįveikė senolio nei trunkūs žaibai, nei audros. Bet kiekvieną pavasarį į vešlią pievą palei aukštą Vyšnių kalvą piemenys atgindavo jungo jaučius. Ganydavo šėmuosius. Ugniakurą iš akmenų susikraudavo. Prie ažuolo nuo darganų slėpdavosi. Nudegino nenuoramos jaučių ganytojai šimtamečiui šaknis. Tasai po vienos žiemos neišsprogo ir nudžiūvo. Gal būtų taip ir stovėjęs, jei ne Bijotų šeimininkas Dionizas Poška. Pagailo žemaičiui galiūno. Ilgai tą žydrą kovo naktį poetas girgždino menės grindis. Galvojo: kaip išsaugoti, išgarsinti ažuolą karšinčių? Rytmetį sukvietė vyrus su kirviais. Beveik iki sutemų nepasidavė ažuolas-milžinas.

1812 metų pavasarį jis buvo nuleistas, supjaustytas. Sunkiai tempė jaučiai į dvarietę drūtas medžio liemens dalis. Mat ažuolas pašaknyje daugiau 12 m apimties siekė. Žilaušiai dievadirbiai atsinešė savo kaltus. Išskobė kamienne erdvią priemenę. Prakirto langus, duris. Ruginių šiaudų kepurę uždėjo ir pavadino savo kūrinį Baubliu - senojo Ažuolo vardu. Viduje atsirado stalas, kėdė, stalelis - taip pat iš to paties ažuolo išdrožti.

“Būsi man, Baubly, šventasis, - gamtos ir istorijos muziejumi!” - tarė Dionizas Poška. Atridenso girnapuses, keistus akmenis - stabakulius į Baublio sienas atrėmė. Nunešė į vidų milžinkapiuose surastus šarvus, kardus, žalvario apyrankes. Ir mamuto kaulus, išplautus smėlėtame upės skardyje. Paskui į Papilę - į garsiąją jūros griovą - keliavo. Parsivežė Velnio kulką, velnio pirštų, suakmenėjusių kriauklių.

Baublys sudomino to meto žinomus mokslininkus, pažangios minties skleidėjus J. Loboiką, T. Čackį, J. Lelevelį. Atskriedavo laiškai į Bijotus nuo kultūros vyrų - Silvestro Valiūno, Simono Stanevičiaus, Kajetono Nezabitauskio. Sudėliojo Baublyje poetas apie 200 senų knygų, monetų rinkinį, Ant sienos pakabino Voltero, Koperniko, sukilėlių vado Tado Kosčiuškos portretus.

Po kiek metų didysis Baublys sulaukė ir savo brolio. Medžių paunksmėje prisiglaudė antras skobtas stuobrys.

Daug kas žino senuosius Baublius. Graveriai net suvenyruose juos įamžino. Bet ar

esate girdėję apie mažuosius Baubliukus? Pasukime senovine alėja už nugeltusios vejės. Po liepomis, klevais, tarsi pilkos koplytėlės iš žemaičių pavieškelių rymo. Tai ne koplytėlės, o dar du - mažesni ažuolų stuobriai. Taip pat išduobti, stogeliais uždengti. Viename - šventojo stovyla, nežinomo dievadirbio išskaptuota. Toks žemiškas, ramus veidas žvelgia į samanotus Bijotų parko medžius. Rymo Baubliukai lyg vaikai, užstoti nuo vėjų tėvų - didžiųjų Baublių.

O kas per įrašas ant Baublio durų. Tai Dionizo Poškos odė ažuolo nemirtingumui. Jis pats kadaise Baublyje įrėžė: “Barzdžiuose kaip užgimiau, jau tūkstantis metų / Parneštas iš ažuolino, čion esmi padėtų: / Tikras mano vardas Baublys, dievui garbints buvau./ Nute riojės tėvystė, suvytau, sudžiūvau, / Ties manim Perkūnasui degė avys, ožkos, / Odabar many gyvena Dionizas Poška.”

Išlikęs pasakojimas: Dionizas Poška Baublį garbino kaip kokią Žemaičių girių dievą. Jam skambino klevo kanklėmis. Ant tų kanklių buvęs užrašas: “Baubly! Tavo atmintį dainoms apgarsinau, užtausok gi tas kankles, ant kurių skambinau.”

Prisiminė Baublį ir poetas Adomas Mickevičius, Bijotus aplankęs vykdamas linkui Baltijos ir Kuršių nerijos 1821 metų vasarą. Vėliau jisai “Pono Tado” poemos IV knygoje prisiminė:

Ar gyvas dar Baublys,

kurio liemens drūtumas

Senatvėj taip išpurto,

lyg erdviausias rūmas?

Ten dvylika žmonių

prie stalo sėst galėjo.

Apsilankykime Kaltinėnų bažnytkaimyje, kur susikryžiuoja senieji Varnių, Kražių, Upynos vieškeliai, kuriuos Simonas Daukantas vadino bajorkeliais, karalkeliais. Kapi-nėse rymo XVIII amžiaus architektūros paminklas - koplytėlė. Netoli jos, beržų paunksmėje, palaidotas Bijotų dainius. Ant Dionizo Poškos kapo stovi aukšta akmeninė piramidė. Ant paminklo įrėžti prasmingi žodžiai:

Žinok Ateiwi!

Jog tas kapas ira,

Tykra Žiemayczie,

ir garbinga wira,

Kurs Kalbą mūsų

isztajsiiti troszka.

O pac wadynos

Dyonizas Poszka.

Norint kaip Žmogu

myrti atsytyka.

Bet szlovi Ano,

ant Amžiu palika.

(“Lietuvos aidas”)

LIETUVOS RESPUBLIKOS GINČŲ KOMISIJA

Antanas Dundzila

Čia nesišaipau... Tarp kitų teisinių valdžios įstaigų Lietuvoje veikia 1999 m. įsteigta “Vyriausioji administracinių ginčų komisija”. Tai valdžios įstaiga! Jos skelbiamas lotyniškas ir lietuviškas moto yra “Ginčiuose gimsta tiesa” (In litibus veritas nascitur). Gaila, nežinia, koks žymus romėnas, kokiomis aplinkybėmis tai pasakė. Apie ją www.is.lt/vagk tinklapyje rašoma:

Pirmą kartą per mūsų valstybės istoriją nustatytas ir įteisintas ikiteisminis (mano pabraukta) administracinių ginčų nagrinėjimas. Tai svarus žingsnis viešojoje teisėje. Visose demokratiškai sutvarkytose pasaulio šalyse jau praėjusiam amžiuje viešojo administravimo srityje šie santykiai buvo sunormuoti taip, kad dėl valdžios įstaigų veiksmų ar neveiklumo (vėl mano pabraukta) žmonėms nereikėtų bylinėtis teismuose.

Amerikos valdžioje panašios įstaigos nėra. Tiesa, čia veikia “Better Business Bureau” įstaigos, tačiau jų dėmesys nukreiptas į prekybos įmonių santykius su klientais ir tai ne valdžios, bet pačių prekybininkų įsteigta, autonominė įstaiga. Kai Amerikoje eiliniam piliečiui valdžios ratukai nesisuka, efektingiausia kreiptis į savo vietinį Kongreso atstovą. (Pvz., Social Security bei Medicare reikaluose tai pats patyriau.) Šiek tiek tikslesniam palyginimui, Europoje - ypač skandinavų kraštuose - šioje srityje efektingai veikia taip vadinami “Ombudsman”. Tai valdžios pripažįstami pareigūnai, kurie tyrinėja piliečių skundus dėl valdžios veiksmų ar jų stokos. Ombudsmanais paprastai būna autoritetingi, visuomenėje žinomi asmenys, pvz., buvę teisėjai, kurie valdžios aparate susigrūdusius ledus dažnai “pralaužia” vien savo autoritetu. Kiek žinau, Havajai yra pirma ir gal vienintelė JAV valstija turinti ombudsmanus. Ombudsmanus 1974 m. buvo įsivedusi ir Amerikos kompiuterių profesionalų “Association for Computing - Machinery” organizacija, tuo metu kovojusi su plintančiu nemokšų ir gal tinginių pasiaiškinimais, “Computer said so...” (Šitaip kompiuteris pasakė).

Lietuvoje įvestas administracinių ginčų nagrinėjimas jau yra įteisintas Europos Sąjungos šalyse. Pagal Lietuvoje paskelbtą įstatymą, komisijos sudėtyje darbuojasi Vyriausybės patvirtinti penki teisininkai. Jie nagrinėja žmonių ir juridinių

asmenų skundus bei prašymus dėl įvairių ministerijų, departamentų, inspekcijų, tarnybų ir kitų valstybės institucijų administracinių aktų ar veiksmų teisėtumo. Taip pat tyrinėja minėtų įstaigų atsisakymą ar vilkinimą atlikti jų kompetencijai paskirtus darbus.

Už savo veiklą Ginčų komisija kiekvienais metais atskaito Vyriausybei. Štai, kai kurie daviniai iš 2001 m. ataskaitos, kuri apima 15 puslapių:

Ataskaitiniais metais su skundais ar prašymais į komisiją kreipėsi 372 asmenys, du iš jų užsienio šalių piliečiai, 11 juridinių asmenų. Labai įdomus, stebinantis faktas: ataskaitoje teigiama, kad, apart dviejų bylų, visi kiti skundai buvo išnagrinėti per įstatyme nustatytą 14 dienų terminą - tai nepaprastas greitis! Teigiama, kad 219 (59 %) buvo patenkinti pilnai arba iš dalies, o kiti atmesti kaip nepagrįsti. Net trečdalį skundų komisija ištyrė vietoje.

Teigiama, jog žmonės į komisiją kreipiasi todėl, kad jų skundai nagrinėjami greitai. Be abejo, žmonėms dar patinka, kad, nurodžius esminius duomenis, komisija pati surenka svarstymo medžiagą. Kreipiamasi, kai valdžios įstaigos nesigilina į žmonių prašymus bei skundus ar paprasčiausiai pataria - ką ir patys žmonės žino - kreiptis į teismą. Nuosavybės teisių atkūrimas komisijos ataskaitoje išskirtas kaip dažnai pasitaikantis. Savo darbo apimtyje komisija pajėgė išryškinti kai kurias bendrybes, kurias valdžios aparate reikia taisyti. Pvz., “...valstybės institucijos pagal pareigas turėdamos priimti atitinkamus sprendimus, jų nepriimdavo arba vilkindavo juos priimti.” Visoks vilkinimas komisijos ataskaitoje ypač pabrėžtas. Komisija sekė ir savo sprendimų vykdymą ar nevykdymą. Pasirodo, kai kurios valdžios įstaigos Ginčų komisijos sprendimų nevykdė arba vykdė tik dalinai. Tais atvejais suinteresuoti asmenys turėjo teisę kreiptis jau į administracinį teismą, ja pasinaudojo net 9% interesantų. Na, suminėtas ir “Gydytojau, pasigydyk save” dėsnis: teigta, kad per 2001 metus dėl Ginčų komisijos darbo niekas nesiskundė...

Keli pavyzdėliai iš komisijos bylų:

Nr. 2001/02-52 - skundas dėl Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) neveiklu-

EXULTATE choro 20-metų šventėje dalyvavo 26 buvę choristai. Pokylio metu visi dabartiniai ir buvę choristai, kurie atvyko į jubiliejų, kartu padainavo tris dainas, kurias iš anksto buvo išmokę ir surepetavę.

mo, tiriant nepasitenkinimą dėl paneigtų pasipriešinimo dalyvių teisių. Ginčų komisija skundą patenkino ir LGGRTC įpareigojo skundžiusį asmenį informuoti ir užtikrinti, kad asmenų skundai bus nagrinėjami nepažeidžiant įstatymo. (Čia dar šalutinė pastaba, tačiau iš smulkiai dokumentuoto sprendimo matyti, kad rezistentų teisių prašymus nagrinėja LGGRTC didoka 8 asmenų komisija, kad balsuojama, kokiais duomenimis naudojamas.)

Bylą Nr. 99/04-42 lietė Krašto apsaugos ministerija dėl Lietuvos bei sovietinėje kariuomenėje ištarnauto laiko pensijos. Ginčų komisija įpareigojo viceministrą dar kartą išnagrinėti pareiškėjo dokumentus ir priimti sprendimą pagal Lietuvos įstatymus. Čia, atrodo, buvo ginčas dokumentų interpretacijoje.

Byloje Nr. 2001/03-15 ėjo kalba apie Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui pareiškėjo užduotus tris teisinio pobūdžio klausimus, liečiančius galimą antisemitizmą. Pareiškėjo skundas atmestas.

Bendrai imant, Vyriausiąją administracinių ginčų komisiją reikia laikyti teigiama, visiems prieinama priemone, siekiant teisingumo. Svarbu dar ir tai, kad, skelbdama savo sprendimus, komisija praveria duris į valdžios užkulisius, kurie normaliai eiliniam piliečiui neprieinami. Čia ir išeivijai gali atsiverti galimybės pajudinti tokius reiškinius, kaip nuosavybės teisių nesibaigiantį aiškinimą, 1941 m. Sukilimo dažymą juodomis spalvomis ir kt. Geriau susipažinus su vykdomais procesais, galima tikėtis efektingiau savuosius interesus ginti. Šios komisijos dokumentacija gali būti įdomi Amerikos lietuvių tarybos pirminko S. Kuprio 2002 m. metiniame suvažiavime suminėtiems naujiems ALTos tikslams.

PRATĖSIAMAS DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

Negavus pakankamo skaičiaus novelių iki originalaus konkurso termino lapkričio 1 d., *Dirvos* novelės konkurso rankraščių įteikimo data **nukeliama iki 2003 m. vasario 1 d.** Kviečiame visus rašytojus pasinaudoti šia proga ir dalyvauti konkurse.

Korp. Neo-Lithuania vyr. valdyba

KETURIASDEŠIMTASIS “Dirvos” novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių

IŠ A.A. SIMO KAŠELIONIO
palikimo, kurį tvarko “Korp! Neo-Lithuania”
Vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.
Paskutinė rankraščių įteikimo data - **2003 metų vasario 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

*Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191*

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia ką premijuoti.

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 16 d. Nepriklausomybės Šventės Minėjimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

KOVO 16 d., sekmadienį, įvyks tradicinė **Kaziuko Mugė** Dievo Motinos parapijos salėse. Rengia Clevelando skautija.

BALANDŽIO 5 d., šeštadienį, “Trys panteros”.

GEGUŽĖS 3 ir 4 dienomis, Ateitininkų šeimos šventė Dievo Motinos parapijoje. Šeštadienį koncertas ir sekmadienį akademija.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio “**Dainava**” koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

Schwetzingen, 2002 m. gruodžio 19 d.

**Gerbiamas DIRVOS
redaktoriau
ir bendradarbiai!**

***Sveikinu Jus Šventų Kalėdų proga ir linkiu Jums
sėkmės puoselėjant lietuvišką žodį išeivijoje,
kuri dar yra gyva.***

***Ir taip linkiu Jums laimingai tęsti
Jūsų darbą ateinančiais
Naujaisiais 2003-aisiais metais.***

***Tikėkimės, kad Dievo Sūnus atneš Lietuvai šviesą
ir atitolins daugelį sielų nuo darbų prieš artimą.***

***Su geriausiais linkėjimais
KAZYS BENDORAITIS***

KEIKTA AMERIKIEČIO RAŠYTOJO KNYGA PASIRODYS LIETUVOJE

Prieš maždaug metus laiko amerikietis rašytojas Jonathan Frauzen buvo tapęs vienu iš nenkenčiamiausių žmonių Lietuvoje ir kai kurių užsienyje gyvenančių mūsų tautiečių tarpe.

Tam pagrindą sukėlė šio amerikiečio populiariusis, Amerikoje išleistas romanas *The Correction* (liet. “Pataisas”), ilgą laiką buvęs Dėdės Samo labiausiai perkamųjų knygų sąrašė.

Dabar šis kūrinys jau leidžiamas vokiečių, prancūzų, italų kalbomis ir taip pat užkariauja dideles tų valstybių skaitytojų simpatijas. Nežiūrint, kad romanas ir papiktino lietuvių jis yra verčiamas į lietuvių kalbą ir jį žada išleisti leidykla “Alma litera” ateinančių rudeni.

Pažymėtina, kad šis J. Frauzen iš 600 puslapių apie 30 skiria Lietuvai. Čia Lietuva atžymėta kaip vieta kurioje vyksta keisti dalykai: vyrauja laukinis kapitalizmas, politiniai perversmai, prie kavinių šaudomi žmonės. Vaizdui su-

stiprinti yra teigiama, jog iš bado lietuviai valgo arklieną (apie tai kalbama lietuvių žmonos - amerikietės lūpomis).

Pagrindinis romano herojus Chipas Lietuvoje išgyveno daug nuotykių (pažymėtini jo santykiai su lietuviu Gitanu Misevičiumi, buvusiu Lietuvos atstovu prie Jungtinių Tautų, kuris pasiūlęs amerikiečiui į Lietuvą) Vilniuje kaip tik vystosi romane herojaus intriguojantys dalykai, dėl kurių susijaudino lietuviai.

Knygos autoriui po jo pasirodymo tuoj pat rašė nepalankius laiškus Lietuvos žymieji žmonės, plačiai komentavo didžioji spauda, nors daugumas tą veikalą net nebuvo skaitę, o pasitenkino tik nuogirdomis ir įspūdžiais, kad “romanas kenkia Lietuvos prestižui”.

Paskutiniu metu Lietuvoje į šią knygą jau pradeda žiūrėti blaiviau. O *Veido* žurnalas įsidėjo net pasikalbėjimą su autoriumi J. Franzen, kuris, beje gyvena New Yorke.

Lietuvos dailės muziejaus ansamblio “Kanklės” koncerto Clevelande akimirka. Iš kairės Irmantas Andriūnas, Joana Gedmintaitė ir Aušra Juškevičienė. Jono Dundoro nuotr.

Čia siūlome kelis klausimus ir atsakymus į juos iš to žurnalo.

“- Lietuvoje kilus nemėgiamam triukšmui dėl to, kad būtent mūsų šalį pasirinkote keistų savo romano įvykių vieta, teigėte, kad tai atsitiktinumas ir apie Lietuvą žinote labai mažai. Tačiau atidus skaitytojas nesunkiai atpažins konkrečias Vilniaus gatves ir net barus. Kas gi buvo Jūsų informacijos šaltinis? Kaip tas asmuo vertino Lietuvoje kilusį nepasitenkinimą?

- Nenorėčiau išduoti savo kūrybos paslapčių. Bet nors tai, kad mano knygoje Lietuva parodyta kaip gana laukinė vieta, yra tik kūrybinis išmonė, negaliu sakyti, jog taip įvyko be jokio pagrindo. Lietuva turėjo laukinio krašto požymių 1990-aisiais ar 1944-aisiais, pavyzdžiui. Ir kas gali tvirtinti, kad Lietuva - ar bet kuri kita šalis - vėl netaps laukine?

- Gal dėl to, kad esu lietuvis, būtent lietuvis Gitaras Misevičius bei jo žmona Julija man atrodo patys racionaliausi ir patraukliausi Jūsų knygos personažai.

- Džiaugiuosi, kad jie jums patiko, nes patinka ir man. Jie yra praktiški žmonės, kuriems teko patirti tikro skausmo - Gitanui per maištą prieš sovietus, Julijai - jos labai nelaimingoje vaikystėje. Kažkas gera lieka po to, kai patiri didelį skausmą ir jį pergyveni.

- Žinau, kad buvote Frankfurto knygų mugėje. Ar aplankėte Lietuvos ekspoziciją? Jei taip, ar lankėtės anonimiškai?

- Deja, visą laiką Frankfurte buvau taip užsiėmęs, kad vienuoliktą vakarą. Taigi Lietuvos ekspoziciją mačiau tik iš tolo, bet viduje neapsilankiau. Tačiau jeigu būčiau ėjęs, tikrai nebūčiau slapstęsis, nematau, kad yra kažkokio priešiško tarp manęs ir Lietuvos.”

Kaip žinome, ši knyga JAV ilgoką laiką buvo “best sellerių” sąrašė. Kuomet ji pasirodys lietuvių kalba Lietuvoje, be abejo, ir čia ji bus plačiausiai skaitoma knyga, nes nors ir neigiamas jos pastatymas tėvynėje, davė jai neblogą reklamą.

Edvardas Šulaitis

FOR SALE

Bed - A full size set, plush, unused, still in plastic with warranty, sell 135 dol.

Tel. 440-653-0239

Mattress set - 145 dol.

A queen set, orthopedic plush, unused in plastic. Can deliver.

Tel. 440-653-0239

Bed - A queen pillow-top set. Name brand with warranty. Still in plastic, will sell for 165 dol. Can deliver

Tel. 440-653-0239

King size mattress set -

chiropractor endorsed with factory warranty, new, in plastic. List 799 dol. sell 275 dol. Can deliver

Tel. 440-653-0239

DIRVAI AUKOJO

B.Norkūnas, Dearborn, MI ..	100
E.Briedis, Burr Ridge, IL	100
A.Cepulis, Wlby. H., OH	60
G.Stankūnas, Cos Cob, CT	50
M.Paul, Palatine, IL	50
A.Januška, Milton, MA	40
V.Mažeika, Park Ridge, IL	37
R.Strimaitis, Los Altos H., CA	25
A.Bimbiris, Desert Hot S., CA	20
V.Kilius, Valley Stream, NY	20
V.Bakūnas, Willowick, OH ...	20
J.Linkus, Oak Lawn, IL	20
E. Trečiokas, Riviera B., FL ..	20
V.Šeštokas, Los Angeles, CA ..	20
J.Yurkus, Canada	20
L.Žvynys, St. Pete. B., FL	20
K.Pažemėnas, Rancho P., CA ..	20
BALFas iš Detroito Chapter 76	
Per Vladą Staškų	20
P.Matas, Mentor, OH	10
O.Vaskas, Willoughby, OH ...	10
A.Sandargas, Clermont, FL ...	10
A.Reventas, Houston, TX	10
A.Kižys, Euclid, OH	10
K.Bruožis, Cleveland, OH	10
W.Diehl, Wickliffe, OH	10
A.Juodvalkis, Burbank, IL	10
B.Mikalauskas, Seminole, FL .	10
D.Nagrodcki, Woodbridge, VA	10
D.Sodeika, Torrance, CA	10
J.Balsys, Lakeline, OH	10
A.Acus, St. Pete. B., FL	10
J.Kijauskas, Mentor, OH	10
A.Bivainis, Edinburg, TX	10
J.Cukuras, Chicago, IL	10
P.Dovydaitis, Los Angeles, CA	10
J.Užupis, Worth, IL	10
P.Maželis, Glendale, CA	10
A.Barzdukas, Falls Church VA	10
V.Drabišius, Cleveland, OH ..	10
V.Butkus, Euclid, OH	10
I.Jansonas, Osterville, MA	10
R.Jacobs, La Grange, IL	10
A.Vaitėnas, Westmont, IL	10
L.Vaičiūnas, Chicago, IL	10
I.Navickas, Lemont, IL	10
G.Mickevičius, Mashpee, MA .	5
M.Juodaitis, Norwalk, CT	5
D.Bružaitė-H. Columbus, OH ..	5
V.Plodžinskas, S.Euclid, OH ..	5
S.Vasiulis, Manchester, MI	5
B.Palski, Sun City C., FL	5
J.Vencius, Wklf, OH	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

FOR RENT

**2 bedroom apartment
double house up
20426 Lakeshore Blv.
Euclid, OH**

Tel.: 481-2419

SPORTAS

RUOŠIAMASI STATYTI
SPORTO KOMPLEKSĄ ŠALIA
PL CENTRO LEMONTE

2003-jų metų rudenį bus pradėtas statyti taip vadinamas “Pasaulio Lietuvių Centro Sporto kompleksas”. Sporto kompleksą planuojama įrūšėti ant pietrytinio PL Centro žemės sklypo, kur dabar yra viena iš dviejų futbolo aikščių. Pastatas užims 18 tūkstančių kvadratinį pėdų.

Statinys bus naudojamas krepšiniui, tinkliniui, salės futbolui, koncertams, susirinkimams ir panašiai. Iš aukščiau minėto ploto 4 tūkstančiai kv. pėdų bus naudojama persirengimo kambariams, prausykloms, valgyklėlei, sandėliui sporto reikmenims, kabinetams.

Kaip rašoma mūsų turime informaciniame pranešime: “Šio projekto tikslas - sukurti centrinį punktą, kuriame galėtų rinktis Amerikos lie-

tuvių jaunimas. Turint tokią pastatą bus galima praplėsti sporto programas jaunimui, skirti daugiau laiko treniruotėms, varžyboms. Patalpomis galėtų naudotis ne tik moksleiviai, bet ir studentai. Pastatas tarnautų ne vien sportui: juo galėtų naudotis tautinių šokių grupės, būtų galima rengti festivalius, plataus masto susitikimus”.

Prie šio pastato bus įrūšėta nauja futbolo aikštė ir apie 100 vietų turinti automobilių pastatymo aikštelė, kuri palengvintų mašinų padėjimo problemą ir prie pačio PL Centro.

Jaunosios kartos žmonės rūpinasi jaunimu

Šiuo reikalu pakalbinome šiam projektui plėtoti pagrindinį žmogų - komiteto pirmininką dr. Donatą Siliūną. Jo vadovaujama asmenų, daugumoje dar jaunų vyrų grupė, ši

reikalą jau diskutuoja daugiau negu metus laiko.

D. Siliūno žiniomis, šis projektas turėtų kainuoti vieną milijoną 800 tūkstančių dolerių. Šiuo metu, nors projektas visuomenės žiniai viešai dar nebuvo paskelbtas, jau yra gauta apie pusės milijono dolerių suma pasižadėjimų formoje. Dabar kaip tik yra žadama išvystyti šio projekto pristatymą visuomenei ir bus žiūrima - kiek pinigų (pradžioje - pasižadėjimų aukoti) bus susilaukta. Pagal tai bus orientuojamasi - kokį pastatą ir kokius įrengimus bus galima turėti. Nesurinkus pakankamai pasižadėjimų, numatytas projektas bus daugiau ar mažiau apkar-pomas.

Tačiau kiekvienu atveju 2004 metais jau turėtų išdygti naujas pastatas prie PL Centro Lemonte, kuris būtų pirmasis tokio pobūdžio lietuvių statinys per daugiau negu šimtmečio lietuviškos veiklos šiaurės Amerikoje laikotarpį. Reikia pažymėti, jog per tą laiką Amerikos lietuviai suaukojo šimtus milijonų dolerių lietuvių pastatytoms bažnyčioms, pradžios mokykloms, gimnazijoms, kunigų seminarijoms, ligoninėms, vienuolynams, kapinėms, senelių prieglaudoms ir kt., tačiau dauguma to turto jau išslydo iš lietuvių rankų ir nebetarnauja mūsų tautiečiams. Šis naujasis projektas turėtų likti lietuvių žinioje ir turėtų būti prieinamas lietuvių jaunimui ilgus šimtmečius.

Projekto reikalais galima rašyti šiuo adresu: dr. Donatas Siliūnas, 5116 Illinois Avenue, Lisle, IL 60532 arba telefonuoti - 630 852-3204. Beje, kiti šio projekto įgyvendinimui

Kalėdinis kaktusas (Zygocactus truncatus) dažniausiai žydi Kalėdoms.
G.Juškeno nuotr

įsteigto komiteto nariai yra Rimas Griškelis, Kęstutis Ječius, Albertas Glavinskas, Algis Rugienius, Kęstutis Sušinskas, Gintaras Lietuvinkas, Darius Siliūnas, Paulius Majauskas, Romas Senkevičius, Rimas Domanskis, Gediminas Bielskus. Reikia palinkėti šiems entuziastams geros sėkmės ir ištvermės, įgyvendinant šį labai reikalingą projektą. O iš mūsų visuomenės norisi laukti jam pritarimo ir mažesnių ar stambesnių įnašų.

Smagu matyti, kad ši žmonių grupė rūpinasi ne kokiais nors globalinio pobūdžio projektais (jie yra labai madoje ne vien tik Lietuvoje, bet ir išeivijoje), tačiau imasi konkrečių žygių - kaip padėti išlikti lietuviams svetimame krašte, stengiamasi, jog čia gyvenantis lietuvių jaunimas galėtų laikytis

viename būryje. Sporto salės ir aikštės yra vienos iš svarbiausių vietų, kur jaunimas gali bendrauti su saviškiais, artimais žmonėmis. Todėl, reikia manyti, jog šis projektas bus išgirstas visų mūsų tautiečių, kurie nepagailės savo santaupų šiam svarbiam tikslui. Tuomet ir prieš kita-taučius bus galima pasididžiuoti, jog lietuviai šiame krašte turi bendruomeninio turto, kurį jie gali pavadinti savu.

Edvardas Šulaitis

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

The **Regency**
Luxury Apartments
The Best Address in PARMA!
1st Month FREE
on 1 and 2 Bedrooms
(RESTRICTIONS APPLY)
440-845-4841
Owner's Management Company

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama.
telidanti jaukia atmosferą, rūdiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ
Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119
DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)